

Fra ikke-parat til parat

Analyse af uddannelsesparathedsvurderinger i 8., 9. og 10. klasse

Fra ikke-parat til parat

Analyse af uddannelsesparathedsvurderinger i 8., 9. og 10. klasse

2017

Fra ikke-parat til parat

© 2017 Danmarks Evalueringsinstitut

Citat med kildeangivelse er tilladt

Publikationen er kun udgivet i elektronisk form
på: www.eva.dk

ISBN (www) 978-87-7182-044-7

Indhold

1	Resumé	5
2	Indledning	7
2.1	Uddannelsesparathedsvurderingen	7
2.1.1	Om faglige forudsætninger for EUD	9
2.2	Datagrundlag	10
2.2.1	Registeranalyse	10
2.2.2	Spørgeskemaundersøgelse	11
3	Udviklingen i UPV	13
3.1	Andel af ikke-parate over tid	13
3.2	UPV i 10. klasse	15
4	Betydningsfulde faktorer	16
4.1	Karakteristik af parate og ikke-parate elever	16
4.2	Hvad har statistisk set betydning for, om eleverne vurderes parate i 8. klasse?	19
4.3	Hvad har statistisk set betydning for, om eleverne ændrer status fra ikke-parat i 8. klasse til parat i 9. klasse?	21
4.4	Variation i udvikling af uddannelsesparathed på skoleniveau	23
5	Kommunale forskelle	24
5.1	Spredning mellem kommunerne	24
5.2	Mønstre med hensyn til andelen af elever, der ændrer status	26
6	Proces og indsatser	29
6.1	Hvad kan skabe kvalitet i UPV-processen?	29
6.2	Fælles praksis om uddannelsesparathedsvurderingen	30
6.3	Hvordan får eleven besked?	31
6.4	Planen for den særlige indsats	32
6.5	Vejledningsindsatser og skoleindsatser	33
6.6	Opfølgning på de særlige indsatser	35
6.7	Hvilken betydning har praksis?	37
	Appendiks	
	Appendiks A: Data og metode	41
	Appendiks B: UVP på kommunalt niveau	51

1 Resumé

Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) præsenterer i denne rapport udviklingen i elevernes uddannelsesparathed, fra den nuværende ordning blev igangsat i skoleåret 2014/15, frem til 2016/17, som bliver det sidste år, hvor ordningen fungerer efter den nuværende lovgivning.

Uddannelsesparathedsvurderingerne (UPV'erne) er iværksat med det formål at give skoler og Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU) mulighed for at hjælpe elever, der ikke umiddelbart vurderes at have de nødvendige forudsætninger for at kunne begynde på en ungdomsuddannelse efter grundskolen. Når en elev vurderes ikke-uddannelsesparat i 8. klasse, er det dermed en foreløbig vurdering og en anledning til at iværksætte en målrettet indsats, hvor elev, skole, forældre og UU i samarbejde arbejder hen mod, at eleven bliver uddannelsesparat i 9. eller 10. klasse.

Målet med denne undersøgelse er at følge udviklingen i UPV over tid samt belyse betydningen af kommuners, skolars og UU's praksis. Undersøgelsen bygger på registerdata fra optagelse.dk og Danmarks Statistik samt en spørgeskemaundersøgelse blandt skoleledere og UU-ledere.

Undersøgelsen er tilrettelagt i et samarbejde mellem EVA og Undervisningsministeriet og er finansieret af begge parter i fællesskab. Rapporten retter sig mod beslutningstagere på nationalt og kommunalt niveau og mod aktører, der arbejder med uddannelsesparathed på skoler og i UU-centre.

Resultater

I det følgende præsenteres undersøgelsens hovedkonklusioner.

Knap halvdelen af ikke-parate elever bliver uddannelsesparate fra 8. til 9. klasse

Overordnet set bliver knap halvdelen af eleverne uddannelsesparate fra 8. til 9. klasse. Således var andelen af ikke-parate elever i 8. klasse mellem 25 og 28 %, mens den tilsvarende andel var reduceret til 17-18 % i 9. klasse. Det svarer til, at knap halvdelen af de ikke-parate elever er blevet uddannelsesparate i løbet af perioden. I 10. klasse er det 14 % af eleverne, der vurderes ikke-parate.

Lille stigning i andelen af ikke-parate i 8. og 9. klasse over tid

I løbet af de tre år, hvor den nuværende UPV-ordning har eksisteret, er der sket en lille stigning i andelen af ikke-parate elever i 8. og 9. klasse. Desuden er der sket et mindre – men signifikant – fald i andelen af elever, der ændrer status fra ikke-parat i 8. klasse til parat i 9. klasse, i perioden 2015/16-2016/17 sammenlignet med 2014/15-2015/16 – fra 48 til 46 %.

UPV hænger tæt sammen med sociodemografi

UPV hænger tæt sammen med elevernes sociodemografiske baggrund. Der er fx en stor andel af elever af højtuddannede forældre og af dansk oprindelse, som bliver vurderet parate i 8. klasse. En mindre andel af elever på efterskoler og folkeskoler bliver desuden vurderet parate i 8. klasse set i forhold til elever på privatskoler og frie grundskoler. Når man analyserer alle baggrundsfaktorer i en samlet statistisk model, viser det sig, at alle de undersøgte faktorer er signifikant forbundet med UPV i 8. klasse.

En yderligere statistisk analyse peger desuden på, at der er en ikke ubetydelig variation i elevernes udvikling fra ikke-parate til parate, der kan tilskrives en skoleeffekt (14 %). Analysen identificerer således en betydning af den enkelte skoles praksis i forhold til, om ikke-parate elever i 8. klasse

ændrer status til parat i 9. klasse – når man tager højde for forskelle i elevgrundlaget. Resultatet kan indikere en forskel med hensyn til, i hvilken grad skolernes indsats løfter de ikke-parate elever, men kan også være et resultat af, at skolerne har forskellig praksis, hvad angår anvendelsen af UPV, herunder forskellig forståelse af forudsætningerne for parathed.

Store kommunale forskelle

Der er stor forskel på andelen af ikke-parate elever i kommunerne, hvilket i vid udstrækning afspejler kommunale forskelle i elevernes sociodemografiske baggrund. Kommunerne oplever desuden meget forskellige søgemønstre i forhold til ungdomsuddannelserne, hvilket også har betydning for andelen af elever, der vurderes ikke-parate. Ikke desto mindre er der dog også blandt sammenlignelige kommuner meget stor forskel på, hvor mange elever der ændrer status fra ikke-parat til parat mellem 8. og 9. klasse.

De kommuner, der har en stor andel af ikke-parate elever i 8. klasse, har desuden en mindre andel af elever, der ændrer status til parat i 9. klasse, end de kommuner, hvor man har en lille andel af ikke-parate elever i 8. klasse. Kommuner med store udfordringer, i form af mange ikke-parate elever, ser dermed – ud fra en gennemsnitsbetragtning – også ud til at have sværere ved at løfte eleverne fra 8. til 9. klasse. Men den markante spredning mellem kommunerne understreger, at der ikke er tale om et tydeligt mønster.

Skolernes praksis har betydning

UPV skal ses som en mulighed for, at den enkelte elev kan få en ekstra indsats, så eleven kan arbejde hen mod at blive uddannelsesparat. UU og skolen skal derfor i samarbejde sætte en særligt målrettet skole- og vejledningsindsats i gang. Processen forudsætter, at man både på den enkelte skole og på tværs af skole og UU har en fælles forståelse af, hvad det vil sige at være uddannelsesparat.

En meget stor del af skolelederne (90 %) vurderer, at man internt på skolen har en fælles praksis for, hvordan man vurderer, om eleverne lever op til de faglige, personlige og sociale forudsætninger for at være uddannelsesparat. Når det kommer til en fælles praksis mellem skole og UU-centre, er andelen noget mindre. Her vurderer 62 % af skolelederne, at der i høj grad er tale om en fælles praksis for vurderingen, mens den tilsvarende andel blandt UU-lederne er 38 %.

Anvendelsen af konkrete aktiviteter i forbindelse med UPV-processen varierer desuden meget mellem de forskellige skoler og UU-centre. Selvom det på baggrund af denne undersøgelse ikke er muligt at udpege en særligt god UPV-praksis, kan analysen give en indikation af, om den enkelte skole er mere eller mindre ambitiøs i forhold til tilrettelæggelsen af UPV-processen.

De skoler, der kan siges at have en ambitiøs praksis, har en mindre andel af ikke-parate elever i 9. klasse end de øvrige skoler, og en større – men ikke signifikant – andel af elever, der ændrer status fra ikke-parat til parat mellem 8. og 9. klasse. Resultaterne indikerer, at der er en sammenhæng mellem skolernes praksis og deres evne til at løfte ikke-parate elever. Billedet er dog ikke så enkelt, da det er kendetegnende for de skoler, der har en ambitiøs praksis, at de generelt set har en stærkere elevgruppe, hvad angår karakterer, en mindre andel af elever med forældre, der kun har gennemført grundskolen, og en mindre andel af elever med anden etnisk herkomst. Dette afspejles også i en mindre andel af ikke-parate elever i 8. klasse sammenlignet med de øvrige skoler.

Når nogle skoler har en mere ambitiøs tilgang til UPV-processen end andre skoler – og måske også lykkes med at flytte en større andel af ikke-parate elever – kan det således skyldes, at disse skoler har en stærkere elevgruppe og dermed flere ressourcer til den enkelte ikke-parate elev alene af den årsag, at der er færre elever i gruppen af ikke-parate.

2 Indledning

Udfordringerne i arbejdet med uddannelsesparathed spænder vidt. Ikke-uddannelsesparate elever er på ingen måde ens, og det kalder på en stor spændvidde i de indsatser, der skal være med til at løfte eleverne og gøre dem uddannelsesparate. Hertil kommer, at kommuner, skoler og UU-centre oplever meget forskellige udfordringer afhængigt af både elevgrundlag og forskellige søgemønstre i forhold til ungdomsuddannelserne. Indsatserne for ikke-parate elever varierer derfor både fra skole til skole og på den enkelte skole – fra elev til elev.

Ovenstående er nogle af konklusionerne i Danmarks Evalueringsinstituts (EVA's) rapport fra 2016 om de første erfaringer med indsatser for ikke-parate elever i folkeskolen. I denne tredje publikation om uddannelsesparathed følger vi op på tidligere undersøgelser og sætter fokus på udviklingen, fra den nuværende UPV-ordning blev igangsat i skoleåret 2014/15, frem til og med skoleåret 2016/17. Dette bliver desuden det sidste år, hvor vurderingerne gennemføres efter den aktuelle lovgivning, og hvor udviklingen mellem årene dermed kan sammenlignes direkte.¹

Undersøgelsen sætter fokus på:

- Udviklingen i UPV over tid
- Karakteristik af de parate og ikke-parate elever, herunder betydningen af sociale og demografiske faktorer for UPV
- UPV på tværs af kommuner
- Skoler og UU-centres praksis i forbindelse med UPV.

Undersøgelsen er baseret på registerdata (optagelse.dk, Danmarks Statistik og Undervisningsministeriets institutionsregister) og en spørgeskemaundersøgelse blandt skoleledere og UU-ledere.

2.1 Uddannelsesparathedsvurderingen

Elevernes uddannelsesparathed vurderes i forhold til den ungdomsuddannelse, som den enkelte elev har tilkendegivet interesse for. Lærer og UU-vejleder vurderer, om eleven er parat til enten en erhvervsuddannelse (EUD), en gymnasial uddannelse eller begge, hvis eleven overvejer begge uddannelser. Derudover er der elever, der ikke får en vurdering, fx nogle af de elever, der skal i specialtilbud.

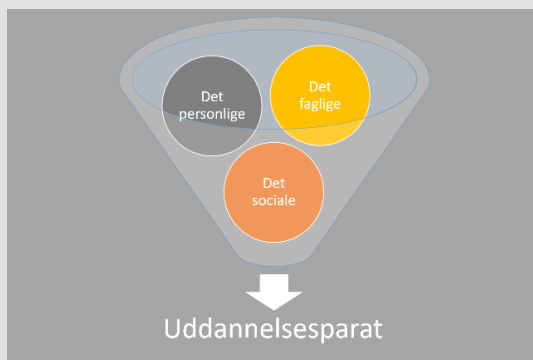
I denne rapport fokuseres der på de elever, der har fået en vurdering, og som går på, hvad der kan betragtes som almene skoler, dvs. folkeskoler, efterskoler samt friskoler og private grundskoler. Dette skyldes, at en stor andel af de elever, der er i forskellige former for specialtilbud, ikke får en vurdering – og at der, blandt de elever, der gør, er en relativt stor andel, der vurderes ikke-parate. Dette tyder på, at det er nogle helt særlige udfordringer og tilbud, der er relevante for denne elevgruppe.

¹ Fremover skal en elev, der ønsker en treårig gymnasial uddannelse (htx, htx eller stx) i 8., 9. eller evt. 10. klasse, have mindst 5,0 i gennemsnit af alle afsluttende standpunktskarakterer for at opfylde de faglige forudsætninger for at være uddannelsesparat. For elever, der ønsker toårig hf, er kravet fremover på 4,0 i gennemsnit.

Lovgrundlaget

Alle elever i folkeskolen, i den kommunale ungdomsskole, på frie grundskoler (friskoler og privatskoler), på efterskoler, på husholdningsskoler og på håndarbejds-skoler skal vurderes med hensyn til deres uddannelses-parathed.

Vurderingsprocessen indledes i 8. klasse, hvor skolen skal vurdere elevens faglige, personlige og sociale forudsætninger for at påbegynde og gennemføre en ungdomsuddannelse. Alle tre kriterier skal være opfyldt, for at eleven kan vurderes uddannelsesparat.

Forudsætninger

I 8. klasse sker vurderingen af elevernes faglige forudsætninger på baggrund af elevernes opnåede standpunktskarakterer. Elever, der har opnået mindst 4,0 i gennemsnit af standpunktskaraktererne i 8. klasse, opfylder de faglige forudsætninger for at være uddannelsesparate.

I 9. klasse og 10. klasse opfylder elever, der har tilkendegivet interesse for en erhversuddannelse, de faglige forudsætninger for at være uddannelsesparate, hvis de har mindst 2,0 i gennemsnit af standpunktskaraktererne i fagene dansk og matematik. For elever, der har tilkendegivet interesse for en gymnasial ungdomsuddannelse, indgår elevens standpunkts- og prøvekarakterer i grundlaget for vurderingen af de faglige forudsætninger.

Elevens skole skal sørge for, at elevens sociale og personlige forudsætninger vurderes. Der er tale om en helhedsvurdering, hvori der indgår en afvejning af elevens forudsætninger inden for (minimum) følgende områder:

Personlige forudsætninger:

- 1 Motivation for uddannelse og lyst til læring
- 2 Selvstændighed, herunder at eleven tager initiativ i forbindelse med opgaveløsning
- 3 Ansvarlighed, herunder at eleven er forberedt til timerne
- 4 Mødestabilitet, herunder rettidighed og lav fraværsgrad
- 5 Valgparathed med hensyn til det forestående valg af ungdomsuddannelse eller andet.

Kilder: Vurdering af elevernes personlige og sociale forudsætninger (Undervisningsministeriet 2014). Bekendtgørelse om uddannelsesparathedsvurdering, uddannelsesplaner og procedurer ved valg af ungdomsuddannelse, *kapitel 2:* <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=164133>.

Sociale forudsætninger:

- 1 Samarbejdsevne, herunder at kunne løse opgaver sammen med andre, overholde fælles aftaler og bidrage positivt til fællesskabet
- 2 Respekt, herunder at udvise forståelse for andre mennesker
- 3 Tolerance, herunder at kunne samarbejde med mennesker, der er forskellige fra en selv.

Procedure for vurderingen

Det er skolens ansvar at sikre, at oplysninger om elevens standpunktskarakterer, sociale og personlige forudsætninger og interesse for ungdomsuddannelse er tilkendegivet, så oplysningerne er til rådighed på www.optagelse.dk senest 1. december i det pågældende skoleår.

På dette datagrundlag indkredser UU de elever, der ikke opfylder forudsætningerne for at være uddannelsesparate i 8. klasse. UU skal afgøre, om eleven forventes at være uddannelsesparat efter 9. klasse, ved at foretage en helhedsvurdering af, om elevens faglige, sociale og personlige forudsætninger vil være tilstrækkelige til, at eleven kan gennemføre den ønskede ungdomsuddannelse, uden at der iværksættes en særligt målrettet indsats. Der skal i forbindelse med vurderingen lægges særlig vægt på det faglige niveau i dansk og matematik samt andre fag, som har betydning for den ungdomsuddannelse, eleven har tilkendegivet interesse for.

Vurderingen skal dermed medvirke til, at eleven får den støtte og vejledning, vedkommende har brug for for at blive parat til en ungdomsuddannelse efter grundskolen.

Eleverne får både en specifik vurdering i overensstemmelse med den eller de uddannelser, de har tilkendegivet interesse for (EUD og/eller gymnasial uddannelse), og en overordnet vurdering, der sammenfatter de specifikke vurderinger. Hvis en elev kun har tilkendegivet interesse for en enkelt uddannelse, overføres den specifikke vurdering direkte til den overordnede vurdering. Hvis eleven har tilkendegivet interesse for både EUD og en gymnasial uddannelse, får eleven både en specifik vurdering for hver uddannelse og en overordnet vurdering.

Hvis en elev, der har tilkendegivet interesse for både EUD og en gymnasial uddannelse, vurderes ikke-parat til blot én af de pågældende uddannelser, bliver den overordnede vurdering ikke-parat. I praksis vil det gøre sig gældende for de elever, som vurderes ikke-parate til en gymnasial uddannelse.² Her vil eleverne optræde som ikke-parate i den overordnede vurdering, selvom de er vurderet parate til EUD. Dette scenarie er illustreret i figur 1.

Figur 1
Samlet vurdering ved uoverensstemmende uddannelsesspecifikke vurderinger

2.1.1 Om faglige forudsætninger for EUD

For EUD ændrer kravene til elevernes faglige forudsætninger for at være uddannelsesparate sig desuden mellem 8. og 9. klasse, hvilket har betydning for, hvordan man kan tolke udviklingen i elevernes parathed.

Hvor eleven i 8. klasse skal have et gennemsnit på mindst 4,0 for at opfylde de faglige forudsætninger for at være uddannelsesparat til EUD, skal eleven i 9. klasse blot have et gennemsnit på 2,0 i dansk og matematik, jf. optagelseskravene på EUD, for at være fagligt parat. Det betyder, at en del elever automatisk bliver parate med hensyn til de faglige forudsætninger, hvis de blot fastholder deres karakterer i dansk og matematik fra 8. til 9. klasse.

Dette er belyst i tabel 1 nedenfor. Her ses det, at mellem 18 og 24 % (afhængigt af skoleåret) af de elever, der blev vurderet ikke-parate til EUD i 8. klasse på grund af karakterkravet på 4,0, alt andet lige ville blive vurderet parate til EUD i 9. klasse på grund af det lavere karakterkrav på 2,0 i dansk og matematik.

² Det forekommer således ikke i praksis, at en elev vurderes parat til gymnasiet, men ikke-parat til EUD.

Tabel 1

Andel af elever, der vil blive vurderet parate til EUD i 9. klasse som følge af sænket karakterkrav, ud af den samlede gruppe af elever, der har tilkendegivet interesse for EUD i 8. klasse

	2014/15 (n = 10.883)	2015/16 (n = 12.224)	2016/17 (n = 12.436)
Automatisk parate	24 %	18 %	18 %
Øvrige ikke-parate elever	76 %	82 %	82 %
Total	100 %	100 %	100 %

Kilde: www.optagelse.dk.

Population: Elever, der er vurderet overordnet ikke-parate, og som har tilkendegivet interesse for EUD eller både EUD og gymnasiet i 8. klasse.

Note: Elever bliver kun automatisk parate som følge af sænket karakterkrav, hvis de udelukkende er vurderet ikke-parate af faglige årsager og har et karaktergennemsnit på mellem 2,0 og 3,9.

Note: Den resterende gruppe af ikke-parate elever er erklæret ikke-parate af andre årsager end faglige eller har et karaktergennemsnit på mindre end 2,0.

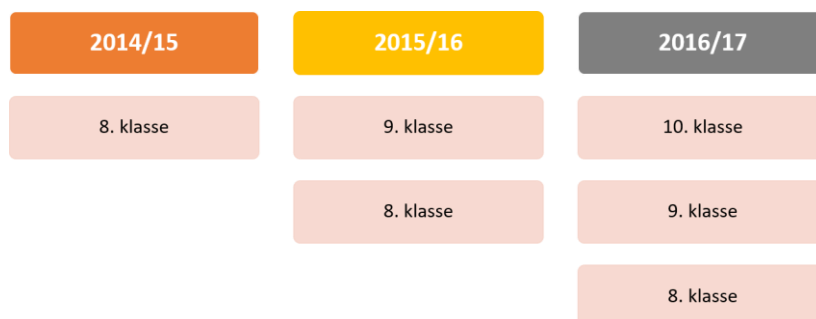
2.2 Datagrundlag

2.2.1 Registeranalyse

Fra optagelse.dk indgår data fra vurderingen af elever i 8. klasse i skoleåret 2014/15, 8. og 9. klasse i 2015/16, og 8., 9. og 10. klasse i 2016/17, herunder oplysninger om, hvilken uddannelse eleverne har tilkendegivet interesse for, og en samlet vurdering af elevernes uddannelsesparathed. Det betyder, at vi for de første 8.-klasser har gentagne målinger hen over tre år, således at vi kan følge elevernes udvikling gennem udskolingen. Samtidig har vi data fra UPV i 8. klasse i tre forskellige skoleår, hvilket også gør det muligt at sammenligne UPV over tid.

Figur 2

Beskrivelse af de klasser og årgange, der indgår i undersøgelsen

Operationalisering af UPV

I denne undersøgelse anvendes den tekniske definition og opgørelse af UPV, som er fastlagt af Styrelsen for It og Læring (STIL). Denne opgørelsesmetode afviger en smule fra den opgørelsesmetode, der dannede grundlag for EVA's første rapport om UPV.³ Derudover anvendes i denne rapport udelukkende den overordnede parathedsvurdering som mål for uddannelsesparathed. Dette skyldes, at der på grund af en teknisk uhensigtsmæssighed i registreringen i optagelse.dk kan forekomme fejl i data vedrørende de specifikke vurderinger i forhold til EUD og gymnasial uddannelse i 9. og 10. klasse.⁴

UPV-data fra optagelse.dk er koblet med registerdata fra Danmarks Statistik i form af en række sociodemografiske faktorer med henblik på at belyse, hvorledes disse faktorer er relateret til elevernes UPV.

³ EVA 2015: Uddannelsesparathedsvurderinger for 8. klasser 2014/15.

⁴ Se appendiks A for en detaljeret gennemgang af de datamæssige udfordringer.

Overordnet set bidrager registeranalyserne til at belyse følgende undersøgelsesspørgsmål:

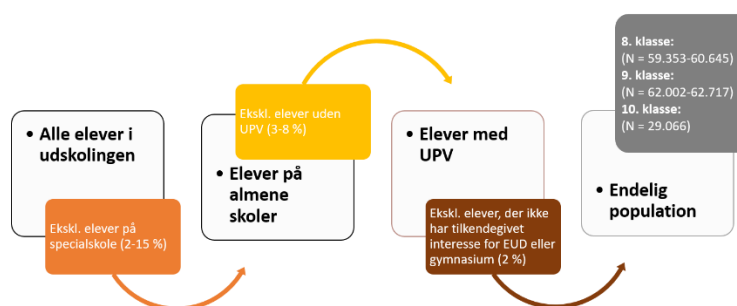
- Udvikling i UPV over tid:
 - Hvordan har elevernes UPV udviklet sig i løbet af de tre skoleår, hvor den nuværende ordning har eksisteret (2014/15-2016/17)?
 - Hvordan udvikler elevernes UPV sig gennem udkolingen fra 8. til 10. klasse?
- Karakteristik af de parate og ikke-parate elever:
 - Hvad karakteriserer parate hhv. ikke-parate elever i 8. klasse med hensyn til en række sociale og demografiske faktorer?
 - Hvilken betydning har disse faktorer for ikke-parate elevers sandsynlighed for at blive vurderet parate i 9. klasse?
- Kommunale forskelle med hensyn til UPV:
 - Hvordan varierer andelen af ikke-parate elever mellem landets kommuner?
 - Hvordan varierer andelen af elever, der ændrer status fra ikke-parat i 8. klasse til parat i 9. klasse, mellem landets kommuner?
 - Er der nogen mønstre i, hvilke kommuner der har en stor andel af ikke-parate elever, og hvilke kommuner der har en stor andel af elever, der ændrer status fra 8. til 9. klasse?

Afgrænsning af populationen

Ud af den samlede population af elever i udkolingen er de elever, som går på specialskole, udelukket fra analysen (2-15 %, afhængigt af skoleår og klassetrin). Derudover indgår kun de elever, der har fået en UPV – og på baggrund af dette kriterium ekskluderes yderligere 3-8 % af eleverne på de almene skoler. Andelen af ikke-vurderede elever var størst i 8. klasse i skoleåret 2014/15, hvor den nuværende ordning blev indført. Her var der 8 % af eleverne på de almene skoler, der ikke blev vurderet. Endelig optræder der i datamaterialet et antal elever (2 %), der er blevet vurderet, men som ikke har tilkendegivet interesse for EUD eller en gymnasial uddannelse. Disse indgår heller ikke i den endelige population.

Den endelige population består således af mellem 59.353 og 60.645 elever i 8. klasse, mellem 62.002 og 62.717 elever i 9. klasse og 29.066 elever i 10. klasse. Variationen i N skyldes forskelle mellem skoleårene (2014/15, 2015/16 og 2016/17).

Figur 3
Beskrivelse af den endelige analysepopulation

2.2.2 Spørgeskemaundersøgelse

Formålet med spørgeskemaundersøgelsen er at belyse, hvordan skolerne arbejder med UPV som proces, og hvilke indsatser skoler og UU-centre iværksætter for at styrke ikke-parate elevers forudsætninger. Herudover kobles spørgeskemadata til registerdata med henblik på at undersøge, om der kan spores en sammenhæng mellem skolernes tilgang til UPV-arbejdet, den udfordring, som skolerne står over for i form af andelen af ikke-parate elever i 8. klasse, og endelig den andel af elever, der ender med at være uddannelsesparate i 9. klasse.

Der er blevet gennemført to spørgeskemaundersøgelser i efteråret 2016:

- En spørgeskemaundersøgelse blandt skoleledere på alle folkeskoler med udkoling
- En spørgeskemaundersøgelse blandt alle ledere på alle UU-centrene.

Undersøgelsen blandt skoleledere resulterede i 427 besvarelser ud af en samlet population på 911 folkeskoler, svarende til en svarprocent på 47 %. En bortfaldsanalyse viser, at analysepopulationen er repræsentativ for kildepopulationen med hensyn til følgende skolevariable: karaktergennemsnit ved 9. klasses afgangsprøve, andel af elever af dansk herkomst, overgangsfrekvens til videre uddannelse og region.

Undersøgelsen blandt UU-centrene blev gennemført på alle landets 56 UU-centre. Heraf besvarede 47 UU-centre spørgeskemaet, svarende til en svarprocent på 84 %.

Uddybende information om data og metode findes i appendiks A.

3 Udviklingen i UPV

Kapitlet viser, at der samlet set er sket en lille stigning i andelen af ikke-parate elever i løbet af de tre år, hvor den nuværende UPV-ordning har eksisteret. Særligt skiller skoleåret 2014/15 sig ud. Således blev 25 % af 8.-klasseeleverne i skoleåret 2014/15 vurderet ikke-parate, mens det gjaldt hhv. 27 og 28 % af eleverne i de følgende to skoleår.

I forlængelse heraf ser man også, at andelen af elever, der har ændret status fra ikke-parat til parat fra 8. klasse til 9. klasse, var mindre i perioden fra 2015/16-2016/17 end i den foregående periode fra 2014/15-2015/16.

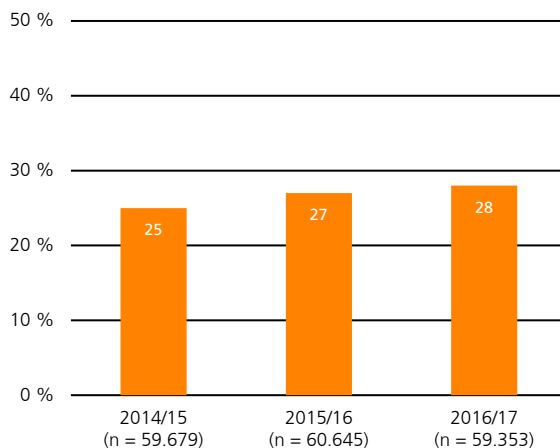
Ses på årgangen der gik i 8. klasse i 2014/15 er andelen af ikke-parate faldende gennem skoletiden. Fra 25 % ikke-parate i 8. klasse, 18 % i 9. klasse og endelig 14 % i 10. klasse.

3.1 Andel af ikke-parate over tid

Figur 4 viser, at der siden skoleåret 2014/15 er sket en lille stigning i andelen af elever i 8. klasse, der vurderes ikke-parate. Således blev 25 % af 8.-klasseeleverne i skoleåret 2014/15 vurderet ikke-parate, mens det gjaldt hhv. 27 og 28 % af eleverne i de følgende to skoleår.

Skoleåret 2014/15 var det første år, hvor eleverne i 8. klasse blev vurderet, og dette kan sandsynligvis forklare, hvorfor tallene for dette skoleår adskiller sig fra de øvrige år.

Figur 4
Andel af ikke-parate elever i 8. klasse

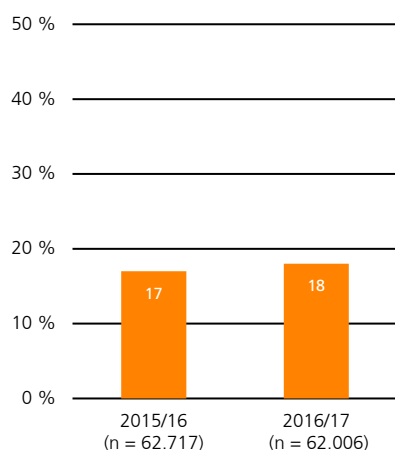

Kilde: www.optagelse.dk.

Note: En signifikantstest viser, at der er signifikant forskel mellem andelen i de tre skoleår (2014/15 og 2015/16: $p < 0,001$; 2015/16 og 2016/17: $p < 0,001$; 2014/15 og 2016/17: $p < 0,001$).

For eleverne i 9. klasse ses en stigning fra 17 til 18 % i andelen af ikke-parate elever fra 2015/16 til 2016/17, hvilket svarer til stigningen for 8.-klasseeleverne i samme periode.

Figur 5
Andel af ikke-parate elever i 9. klasse

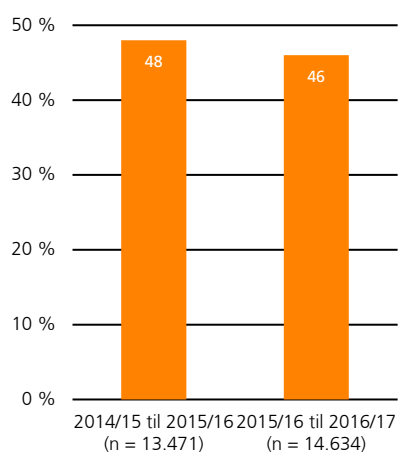

Kilde: www.optagelse.dk.

Note: En signifikanstest viser, at der er signifikant forskel på andelen i de to skoleår ($p < 0,001$).

Ser vi på elevernes udvikling fra 8. til 9. klasse, er der sket et lille fald i andelen af elever, der har ændret status fra ikke-parat til parat fra skoleåret 2014/15 til skoleåret 2015/16. Således ændrede 48 % af eleverne status fra ikke-parat til parat i den førstnævnte periode, mens det gjaldt 46 % af eleverne i den sidstnævnte periode.

Figur 6
Andel af elever, der har ændret status fra ikke-parat til parat fra 8. til 9. klasse

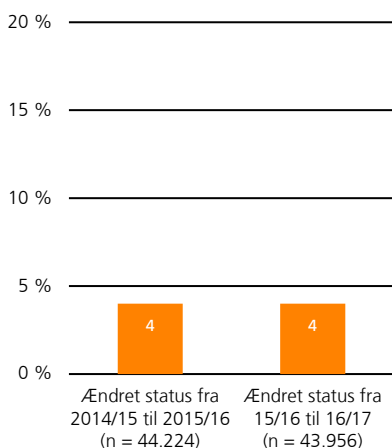
Kilde: www.optagelse.dk.

Population: Elever, som har en UPV fra både 8. og 9. klasse, og som er vurderet ikke-parate i 8. klasse.

Note: En signifikanstest viser, at der er signifikant forskel mellem andelen i de to skoleår ($p < 0,001$).

Med til billedet af udvikling i UPV hører, at der blandt de elever, der i 8. klasse er blevet vurderet parate, er en lille gruppe, som ender med at blive vurderet ikke-parate i 9. klasse. Andelen (4 %) er den samme i skoleårene 2014/15 og 15/16, jf. figur 7.

Figur 7
Andel af elever, der har ændret status fra parat til ikke-parat fra 8. til 9. klasse

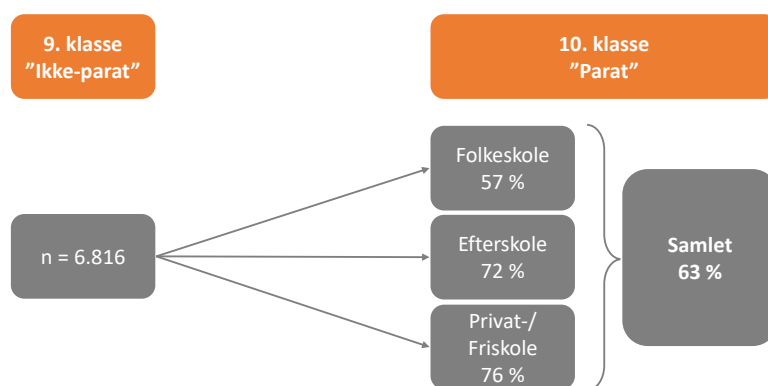
3.2 UPV i 10. klasse

Af ovenstående afsnit fremgår det, at flere elever bliver uddannelsesparate i løbet af deres skolegang. Således var andelen af ikke-parate elever i 8. klasse mellem 25 og 28 %, mens den tilsvarende andel var reduceret til 17-18 % i 9. klasse, svarende til at knap halvdelen af de ikke-parate elever er blevet uddannelsesparate i løbet af perioden.

I skoleåret 2016/17 findes der for første gang oplysninger om UPV i 10. klasse. Blandt de i alt 29.066 elever, der har fået en vurdering i 10. klasse, er 14 % af eleverne vurderet ikke-parate. Det betyder, at endnu flere elever er blevet uddannelsesparate i perioden fra 9. til 10. klasse. Selvom 14 % ikke umiddelbart adskiller sig markant fra de 17-18 % ikke-parate elever, der var i 9. klasse, er det her vigtigt at huske på, at det er en selekteret elevgruppe, der vælger at gå i 10. klasse, mens mange parate elever allerede har påbegyndt en ungdomsuddannelse. Andelen ville således være markant mindre (7 %), hvis man så antallet af ikke-parate elever i 10. klasse i forhold til den samlede population af elever, som gik i 9. klasse det foregående år.

Figur 8 fokuserer på de 10.-klasseelever, der blev vurderet ikke-parate i 9. klasse. Her fremgår det, at i alt 63 % af de elever, der blev vurderet ikke-parate i 9. klasse, har ændret status til parat i 10. klasse. Andelen er størst for elever på privat-/friskoler, mens andelen er mindst for elever på folkeskoler. Forskellene i andelen er signifikant forskellige for de tre skoletyper.

Figur 8
Andel af elever, der har ændret status fra ikke-parat til parat fra 9. til 10. klasse i 2016/17 fordelt på skoletype

Kilde: www.optagelse.dk.

Population: Elever, som har en UPV i både 9. og 10. klasse, og som er vurderet ikke-parate i 9. klasse (folkeskole: n = 4.188, efterskole: n = 1.954, privat-/friskole: n = 674).

Note: En χ^2 -test viser, at der er signifikant forskel på andelen for de tre skoletyper ($p < 0,001$).

Note: Folkeskole er inkl. 10.-klassecentre.

4 Betydningsfulde faktorer

Kapitlet viser, at UPV hænger tæt sammen med elevernes sociodemografiske baggrund. Der er fx en markant større andel af elever af højtuddannede forældre og af dansk oprindelse, som bliver vurderet parate i 8. klasse, set i forhold til elever af forældre med kort uddannelse og med anden etnisk oprindelse. En mindre andel af elever på efterskoler og folkeskoler bliver desuden vurderet parate i 8. klasse set i forhold til elever på privatskoler og frie grundskoler.

Når man analyserer alle baggrundsfaktorer i en samlet statistisk model, viser det sig, at alle de undersøgte faktorer er signifikant forbundet med UPV i 8. klasse. Fundene er ikke som sådan overraskende, men det er dog interessant, at alle faktorerne har en selvstændig – og i vid udstrækning betydelig – forklaringskraft, selv når alle de øvrige faktorer er taget i betragtning samtidig.

I analysen af, hvilke faktorer der har betydning for, om eleverne ændrer status fra ikke-parat til parat fra 8. til 9. klasse, ser man nogenlunde samme billede, men med mindre forklaringskraft. Når man særskilt analyserer gruppen af ikke-parate elever i 8. klasse, som i udgangspunktet er karakteriseret ved en svag social baggrund, er det desuden primært de tungeste kategorier som fx at være udeboende i 8. klasse, der rent statistisk har en stor negativ indflydelse på, om eleven bliver vurderet parat i 9. klasse.

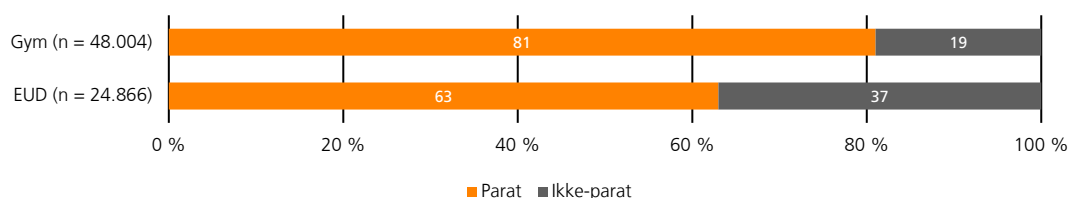
Endelig peger en analyse på, at der er en ikke ubetydelig variation i elevernes udvikling fra ikke-parate til parate, der kan tilskrives en skoleeffekt (14 %). Analysen identificerer således en betydning af den enkelte skoles praksis i forhold til, om ikke-parate elever i 8. klasse ændrer status til parat i 9. klasse – når man tager højde for forskelle i elevgrundlaget. Resultatet kan indikere en forskel på, i hvilken grad skolernes indsatser løfter de ikke-parate elever, men kan også være et resultat af, at skolerne har forskellig praksis, hvad angår anvendelsen af UPV, herunder forskellig forståelse af forudsætningerne for parathed.

4.1 Karakteristik af parate og ikke-parate elever

I gennemsnit blev 25 % af eleverne i 8. klasse i skoleåret 2014/15 vurderet ikke-parate. Overordnet set er der en større andel af de elever, der er vurderet i forhold til EUD, der vurderes ikke-parate (37 %), sammenlignet med de elever, der er vurderet i forhold til de gymnasiale uddannelser (19 %), jf. figur 9. Dette skyldes ikke mindst, at der er en tæt sammenhæng mellem valget af de to typer af ungdomsuddannelser og elevens sociale baggrund. De elever, der søger en gymnasial uddannelse, har generelt en stærkere social baggrund end de elever, der søger EUD.⁵

⁵ Der er signifikant forskel mellem gruppen af elever, der er interesseret i EUD, og gruppen af elever, der er interesseret i en gymnasial uddannelse, på følgende punkter ($p < 0,001$): andel af forældre med højst grundskole, andel af forældre i indkomstkvarter 1, andel af elever, der ikke bor sammen med begge forældre.

Figur 9
Elevers UPV i 8. klasse i 2014/15 fordelt på uddannelsestype

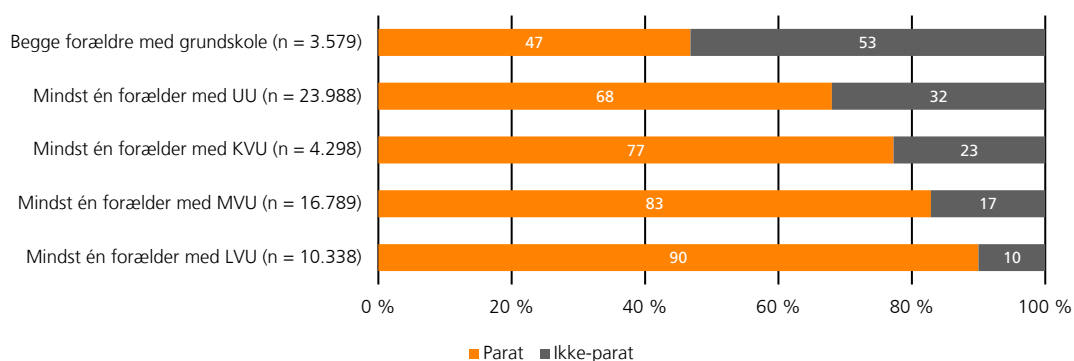

Kilde: Optagelse.dk koblet til registre i Danmarks Statistik.

De følgende figurer viser elevernes parathed set i forhold til centrale baggrundsvariable.

Figur 10 viser, at jo højere uddannelse elevernes forældre har, des større andel af eleverne bliver vurderet uddannelsesparate. Således vurderes 47 % blandt elever med forældre, som højst har en grundskoleuddannelse, parate, mens det gælder for 90 % af de elever, hvor mindst én forælder har en lang videregående uddannelse.

Figur 10
Elevers UPV fordelt på forældres uddannelse (n = 58.992)

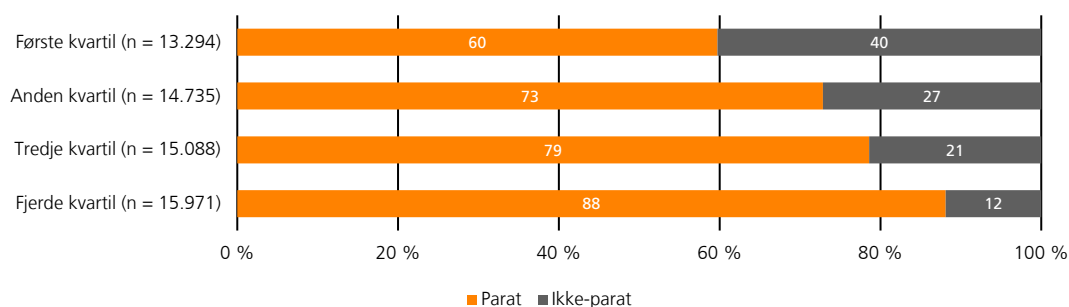
Kilde: Optagelse.dk koblet til registre i Danmarks Statistik.

Note: UU = Ungdomsuddannelse, KVU = Kort videregående uddannelse, MVU = Mellemlang videregående uddannelse, LVU = Lang videregående uddannelse

Ser man på forældres indkomst, ses også en tydelig tendens i fordelingen af elevernes UPV. Jo højere indkomst elevernes forældre har, des større andel af eleverne bliver vurderet parate.

Figur 11 viser forældres indkomst delt i fire kvartiler. I nederste indkomstkvarter (første kvartil) er 60 af eleverne blevet vurderet parate, mens det i den højeste indkomstkvarter (fjerde kvartil) er 88 % af eleverne, der er blevet vurderet parate.

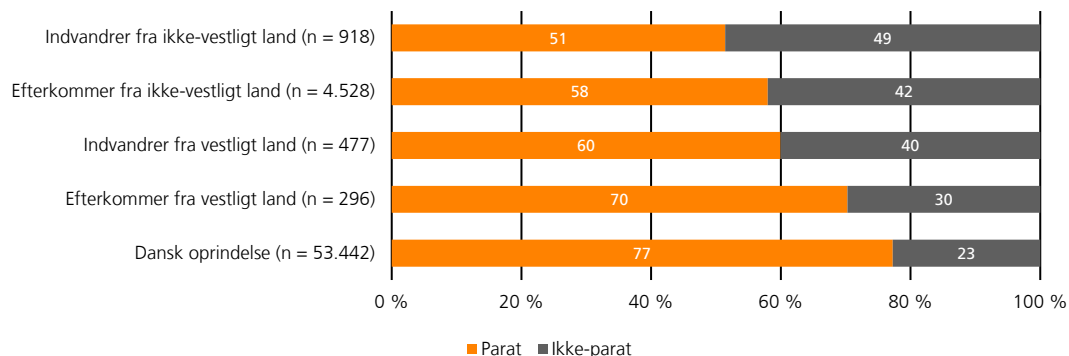
Figur 11
Elevers UPV fordelt på forældres indkomstkvarter (n = 59.088)

Kilde: Optagelse.dk koblet til registre i Danmarks Statistik.

Figur 12 viser elevers UPV fordelt på herkomst. Den største andel af parate elever findes blandt elever med dansk herkomst, hvor 77 % af eleverne er vurderet parate. Derudover er en større andel af de elever, der kommer fra andre vestlige lande end Danmark, vurderet parate end af de elever, der kommer fra ikke-vestlige lande, uanset om de er indvandrere. Overordnet set er det således blandt indvandrere fra ikke-vestlige lande, at der findes den mindste andel af elever, der er vurderet parate (51 %).

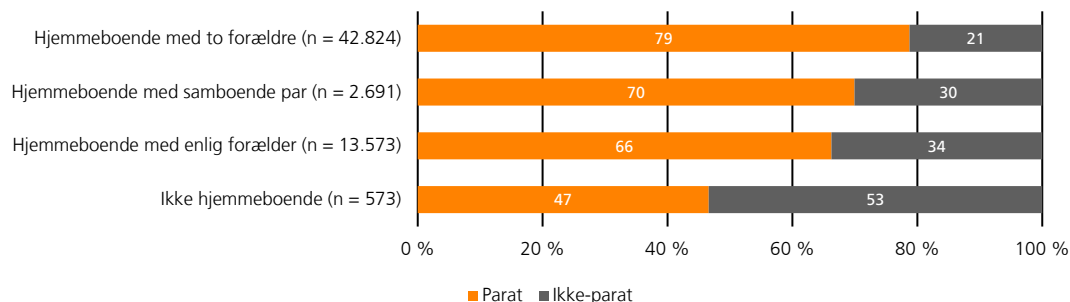
Figur 12
Elevers UPV fordelt på etnisk herkomst (n = 59.661)

Kilde: Optagelse.dk koblet til registre i Danmarks Statistik.

Figur 13 viser elevernes UPV fordelt på forskellige kategorier af familier. Den største andel af parate elever findes i kategorien "Hjemmeboende med to forældre", hvor 79 % er blevet vurderet parate. Blandt de ikke hjemmeboende elever findes den mindste andel af parate. I denne gruppe af elever er 47 % blevet vurderet parate.

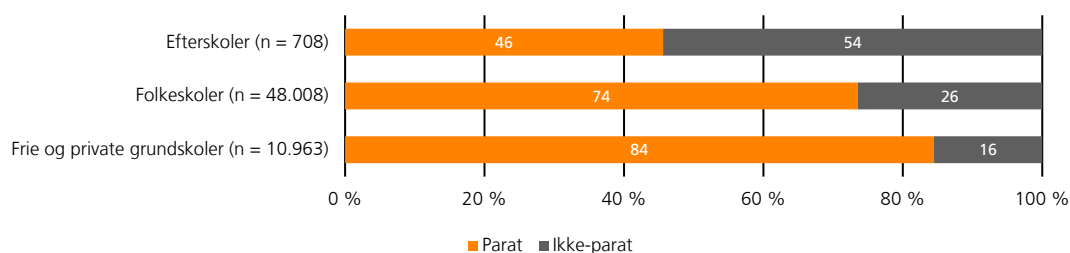
Figur 13
Elevers UPV fordelt på familietype (n = 59.661)

Kilde: Optagelse.dk koblet til registre i Danmarks Statistik.

Figur 14 viser andelen af uddannelsesparate inden for forskellige skoletyper. Her fremgår det, at en mindre andel af elever på efterskoler er blevet vurderet parate (46 %) sammenlignet med elever på både folkeskoler (74 %) og frie og private grundskoler (84 %).

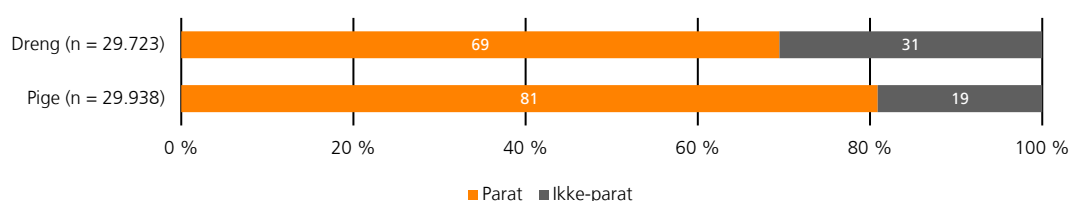
Figur 14
Elevers UPV fordelt på skoletype (n = 59.679)

Kilde: Optagelse.dk koblet til registre i Danmarks Statistik.

Af figur 15 fremgår det, at en større andel af pigerne bliver vurderet parate sammenlignet med drengene. I alt 81 % af pigerne er vurderet parate, mens 69 % af drengene er det.

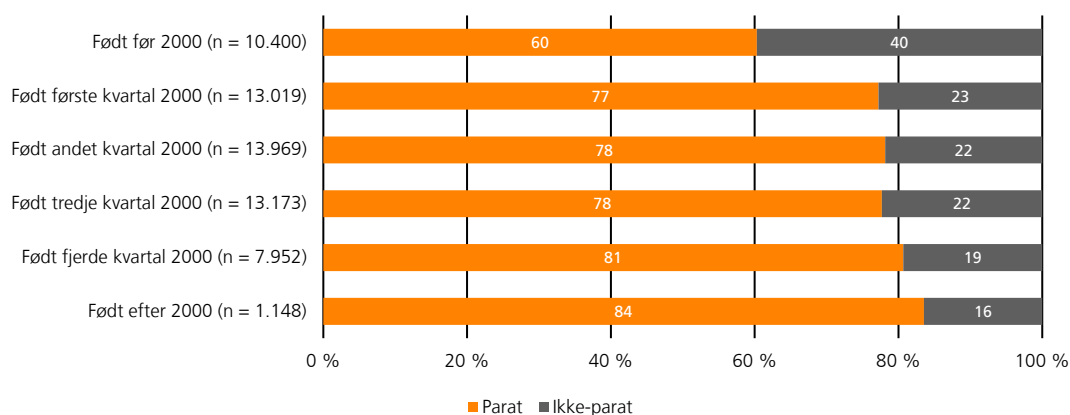
Figur 15
Elevers UPV fordelt på køn (n = 59.679)

Kilde: Optagelse.dk koblet til registre i Danmarks Statistik.

Endelig viser figur 16, at der er en svag tendens til, at jo yngre eleverne er, jo flere bliver vurderet parate. Den mest iøjnefaldende sammenhæng er dog, at der blandt de ældste elever, der er født før 2000, er den mindste andel af elever, der er blevet vurderet parate. Dette kan sandsynligvis hænge sammen med, at elever, der er født før 2000, er en selekteret elevgruppe, der netop er kommet senere i skole af forskellige årsager relateret til modenhed.

Figur 16
Elevers UPV fordelt på alder (n = 59.661)

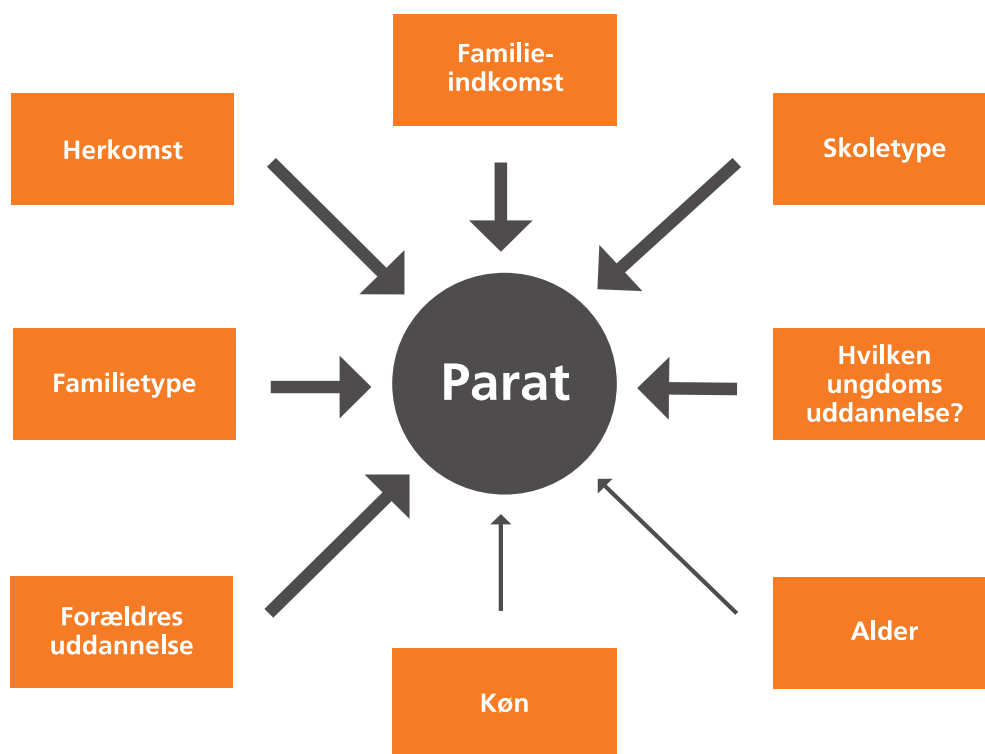
Kilde: Optagelse.dk koblet til registre i Danmarks Statistik.

4.2 Hvad har statistisk set betydning for, om eleverne vurderes parate i 8. klasse?

I ovenstående afsnit har vi set på fordelingerne af parate/ikke-parate i forhold til en række socio-demografiske baggrundsfaktorer. I det følgende afsnit præsenteres resultaterne af en analyse, hvor vi ser på faktorernes selvstændige forklaringskraft, når man tager højde for de øvrige faktorer i en samlet statistisk model.

Figur 17 illustrerer, hvilke faktorer der har statistisk signifikant betydning for, om eleven bliver vurderet uddannelsesparat i 8. klasse. Resultaterne bygger på UPV-data fra 8. klasse i 2014/15, der er analyseret ved hjælp af en logistisk regressionsmodel.

Figur 17
Faktorer, der har signifikant betydning for elevens parathedsvurdering

Kilde: [Optagelse.dk](http://optagelse.dk) koblet til registre i Danmarks Statistik.

Note: I analysen indgår 59.679 elever, der gik i 8. klasse i 2014/15.

Pilenes tykkelse indikerer, hvor stærkt den pågældende faktor er forbundet med parathedsvurderingen:

- Den *store* pil indikerer en moderat-stærk sammenhæng (i dette tilfælde 2-4 gange øget sandsynlighed for at blive vurderet uddannelsesparat).
- Den *smalle* pil indikerer en svag-moderat sammenhæng (i dette tilfælde 1,3-2 gange øget sandsynlighed for at blive vurderet uddannelsesparat).

Samlet set viser analysen, at faktorerne er signifikant forbundet med vurderingen i 8. klasse. Fundene er ikke som sådan overraskende, men det er dog interessant, at alle de undersøgte faktorer har vist sig at have en selvstændig – og i vid udstrækning betydelig – forklaringskraft, selv når alle de øvrige faktorer tages i betragtning samtidig.

Nedenfor uddybes i punktform, hvordan de enkelte faktorer er forbundet med elevens parathedsvurdering:

- *Hvilken ungdomsuddannelse?:* Elever, der har tilkendegivet interesse for EUD eller både EUD og gymnasial uddannelse, har mindre sandsynlighed for at blive vurderet parate set i forhold til de elever, der har tilkendegivet interesse for en gymnasial uddannelse. Elever, der har tilkendegivet interesse for EUD, har således ca. fire gange mindre sandsynlighed for at blive vurderet parate, mens elever, der har tilkendegivet interesse for begge uddannelser, har ca. to gange mindre sandsynlighed for at blive vurderet parate.
- *Forældres uddannelsesbaggrund:* Jo længere uddannelse elevens forældre har, des større sandsynlighed er der for, at eleven vurderes parat. Elever med mindst én forælder med en

lang videregående uddannelse har således større sandsynlighed for at blive vurderet parate end elever med forældre, der tilhører alle andre uddannelsesgrupper.

- *Familietype*: Elever, der er hjemmeboende med begge deres forældre, har den største sandsynlighed for at blive vurderet parate sammenlignet med elever, der bor med hhv. en enlig forælder eller en forælder med partner. Elever, der ikke er hjemmeboende, har den mindste sandsynlighed for at blive vurderet parate – det er ca. tre gange mindre sandsynligt end for elever, der bor hjemme med deres forældre.
- *Herkomst*: Elever af dansk oprindelse har den største sandsynlighed for at blive vurderet parate. Indvandrere fra vestlige lande og ikke-vestlige lande har hhv. 2,5 og 2,9 gange mindre sandsynlighed for at blive vurderet parate i forhold til elever af dansk herkomst, mens den tilsvarende sandsynlighed for efterkommere er hhv. 1,4 og 1,9 gange mindre sammenlignet med elever af dansk herkomst.
- *Familieindkomst*: Jo højere indkomst familien har, des større sandsynlighed er der for, at eleven bliver vurderet uddannelsesparat.
- *Skoletype*: Elever fra efterskoler har knap 3 gange mindre sandsynlighed for at blive vurderet parate end elever fra privatskoler og frie grundskoler. Det tilsvarende estimat for elever fra folkeskoler er ca. 1,5 gange mindre sandsynlighed.
- *Elevens køn*: Piger har større sandsynlighed for at blive vurderet parate end drenge.
- *Elevens alder*: Der er for de fleste aldersgrupper ingen signifikant forskel på deres sandsynlighed for at blive vurderet parate. Det er udelukkende de ældste elever, der har omkring 1,6 gange mindre sandsynlighed for at blive vurderet parate. Dette skyldes sandsynligvis, at der her er tale om en selekteret elevgruppe, der netop er kommet senere i skole af forskellige årsager relateret til modenhed.

4.3 Hvad har statistisk set betydning for, om eleverne ændrer status fra ikke-parat i 8. klasse til parat i 9. klasse?

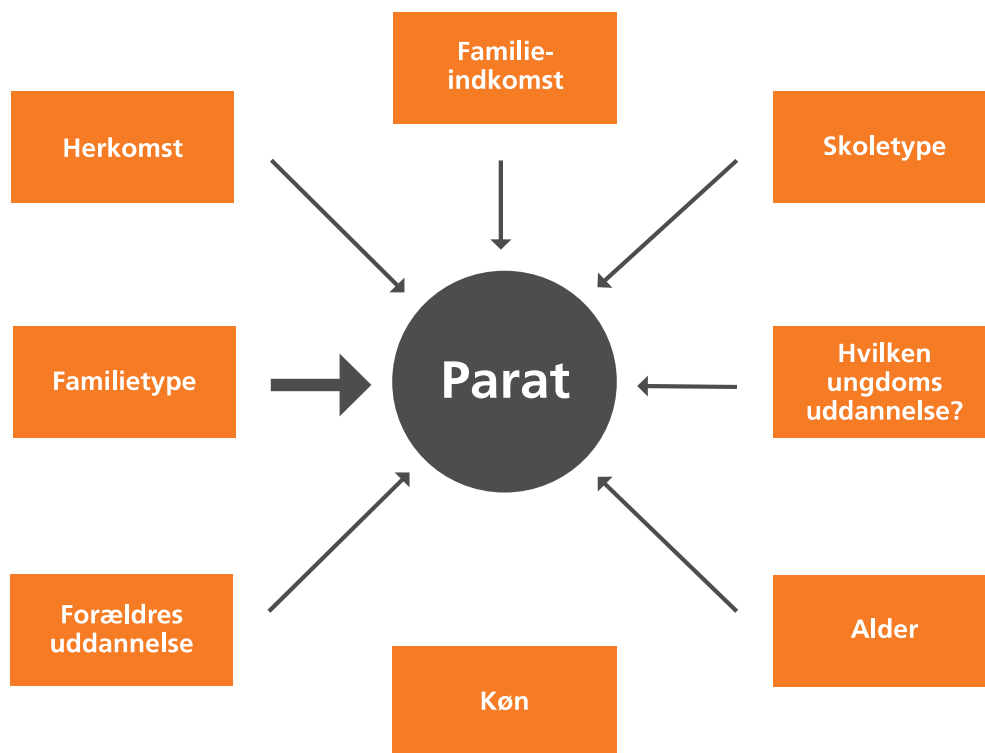
I dette afsnit præsenteres en analyse af, hvilke sociodemografiske faktorer der er forbundet med elevernes udvikling fra ikke-parate til parate. Er der et mønster i, hvilke typer elever der har ændret status fra ikke-parat til parat fra 8. til 9. klasse, når vi ser på forskellige baggrundsvariable?

Resultaterne af den statistiske analyse baserer sig på en regressionsmodel med UPV i 9. klasse som afhængig variabel og de sociodemografiske baggrundsvariable som forklarende variable.

Figur 18 illustrerer, hvilke faktorer der har statistisk signifikant indflydelse på, om eleverne ændrer status fra ikke-parat i 8. klasse til parat i 9. klasse.

Figur 18

Faktorer, der har signifikant betydning for elevens udvikling fra ikke-parat til parat

Kilde: Optagelse.dk koblet til registre i Danmarks Statistik.

Note: I analysen indgår 13.471 elever, der er vurderet ikke-uddannelsesparate i 8. klasse (2014/15), og som i både 8. og 9. klasse går på almen skole og har en UPV fra 9. klasse (2015/16).

Pilenes tykkelse indikerer, hvor stærk den pågældende faktor er forbundet med UPV:

- Den *store* pil indikerer en moderat sammenhæng (i dette tilfælde omkring 2 gange øget sandsynlighed for at rykke sig fra ikke-parat til parat fra 8. til 9. klasse).
- Den *smalle* pil indikerer en svag-moderat sammenhæng (i dette tilfælde 1,1-1,9 gange øget sandsynlighed for at blive vurderet uddannelsesparat).

Nedenfor uddybes i punktform, hvordan de enkelte faktorer er forbundet med elevens UPV i 9. klasse:

- *Hvilken ungdomsuddannelse?:* Elever, der i 8. klasse har tilkendegivet interesse for EUD eller for både EUD og gymnasial uddannelse, har hhv. 1,1 og 1,9 gange mindre sandsynlighed for at blive vurderet uddannelsesparat i 9. klasse set i forhold til de elever, der i 8. klasse havde tilkendegivet interesse for en gymnasial uddannelse.
- *Forældres uddannelse:* Kun elever med forældre, der højst har en grundskoleuddannelse, har en signifikant mindre sandsynlighed (ca. 1,5 gange mindre) for at blive vurderet parate i 9. klasse i forhold til elever med forældre med en lang videregående uddannelse.
- *Familieindkomst:* Jo højere indkomst familien har, des større sandsynlighed er der for, at eleven bliver vurderet uddannelsesparat i 9. klasse.
- *Familietype:* Elever, der er udeboende, dvs. ikke bor sammen med nogen af deres forældre, har godt 2 gange mindre sandsynlighed for at blive vurderet parate i 9. klasse end elever, der bor hjemme med en eller flere forældre.
- *Herkomst:* Indvandrere fra ikke-vestlige lande har godt 1,5 gange mindre sandsynlighed for at blive vurderet uddannelsesparate i 9. klasse, mens efterkommere fra ikke-vestlige lande har

ca. 1,2 gange mindre sandsynlighed set i forhold til elever af dansk herkomst. Der findes ingen signifikant forskel på sandsynligheden for at blive vurderet parat i 9. klasse mellem efterkommere og indvandrere fra vestlige lande set i forhold til elever af dansk herkomst.

- *Skoletype*: En meget lille signifikant effekt af skoletype ses for elever i folkeskolen, der har ca. 1,15 gange mindre sandsynlighed for at blive vurderet parate i 9. klasse set i forhold til elever på privatskoler og frie grundskoler.
- *Elevens alder*: Elever, der er født før 2000, dvs. den ældste gruppe af elever, har ca. 1,75 gange mindre sandsynlighed for at blive vurderet uddannelsesparate set i forhold til elever, der er født efter 2000, dvs. de yngste elever.

Analysen viser, at der blandt de elever, som i 8. klasse blev vurderet ikke-parate, er nogenlunde samme mønster med hensyn til, hvilke faktorer der spiller ind på UPV i 9. klasse, som præsenteret i den foregående analyse af UPV i 8. klasse. Dog er estimaterne i 9. klasse blevet en smule mindre, og i flere tilfælde er det kun de mest ekstreme kategorier, der er signifikant forskellige.

Enkelte forklarende faktorer har ændret sig substantielt. Det drejer sig om herkomst, hvor indvandrere i 8. klasse havde den mindste sandsynlighed for at blive vurderet parate, uanset om de kom fra vestlige eller ikke-vestlige lande. I 9. klasse forholder det sig derimod sådan, at elever, der kommer fra ikke-vestlige lande, har den mindste sandsynlighed for at blive vurderet parate, uanset om de er indvandrere eller efterkommere. Også betydningen af ungdomsuddannelsesvalget har ændret karakter, da elever, der tilkendegav interesse for EUD i 8. klasse, havde den mindste sandsynlighed for at blive vurderet parate, mens det i 9. klasse er de elever, der har tilkendegivet interesse for begge uddannelser, som har den mindste sandsynlighed for at blive vurderet parate.

4.4 Variation i udvikling af uddannelsesparathed på skoleniveau

For at få et indblik i, hvordan udviklingen i UPV fra 8. klasse til 9. klasse varierer mellem skolerne, har vi gennemført multilevelanalyser. Ved at beregne en intraclass-korrelationskoefficient (ICC) kan vi se, hvor stor en del af variationen i udviklingen fra ikke-parat til parat der kan tilskrives variation *inden for skolen* (dvs. individuelle forskelle mellem eleverne), og hvor stor en del der kan tilskrives variation *på tværs af skolerne* (dvs. forskelle mellem skolerne).

Analyserne viser ikke overraskende, at størstedelen af variationen i udviklingen fra ikke-parat til parat kan tilskrives forskelle på individniveau. Der er dog en ikke ubetydelig variation på 14 %, der kan tilskrives skolen. Analysen identificerer således en betydning af den enkelte skoles praksis i forhold til, om ikke-parate elever i 8. klasse ændrer status til parat i 9. klasse – når man tager højde for forskelle i elevgrundlaget. Resultatet kan indikere en forskel på, i hvilken grad skolernes indsatser løfter de ikke-parate elever, men kan også være et resultat af, at skolerne har forskellig praksis, hvad angår anvendelsen af UPV som værktøj, herunder forskellig forståelse af forudsætningerne for parathed.

5 Kommunale forskelle

Kapitlet viser fordelingen af ikke-parate elever på tværs af landets kommuner og udviklingen i elevernes parathed fra 8. til 9. klasse i skoleårene 2015/16 og 2016/17.

Der er tale om en meget stor spredning mellem kommunerne, hvilket i vid udstrækning er udtryk for forskelle i kommunernes demografi. Kommunerne oplever ligeledes meget forskellige søgemønstre i forhold til ungdomsuddannelserne, hvilket også har betydning for andelen af elever, der vurderes ikke-parate.

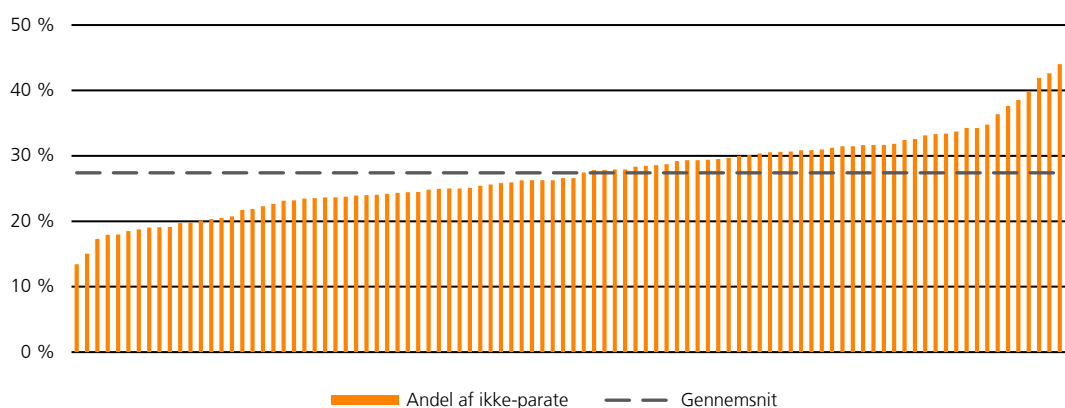
Analysen viser, at de kommuner, der har en stor andel af ikke-parate elever i 8. klasse, gennemsnitligt har en mindre andel af elever, der ændrer status til parat i 9. klasse, end de kommuner, hvor man har en lille andel af ikke-parate i 8. klasse. Kommuner med store udfordringer i relation til elevgrundlag har dermed – set ud fra en gennemsnitsbetragtning – sværere ved at løfte eleverne. Men den markante spredning mellem kommunerne med hensyn til både størrelsen på udfordringerne og andelen af løftede elever understreger, at der ikke er tale om et tydeligt mønster.

Af hensyn til læsbarheden indeholder figurerne i kapitlet hverken kommunenavne eller antal elever inden for hver kommune. Se appendiks B for et overblik over søgemønstre og UPV i alle landets kommuner.

5.1 Spredning mellem kommunerne

Andelen af ikke-parate elever i 8. klasse varierer meget mellem kommunerne. Spredningen går fra 13 % (i Allerød Kommune) til 44 % (i Albertslund og Herlev Kommune), jf. figur 19. Den stiplede linje i figuren viser den gennemsnitlige andel af ikke-parate elever (27 %).

Figur 19
Andel af ikke-parate elever i 8. klasse i skoleåret 2015/16 fordelt på kommuner (n = 60.529)

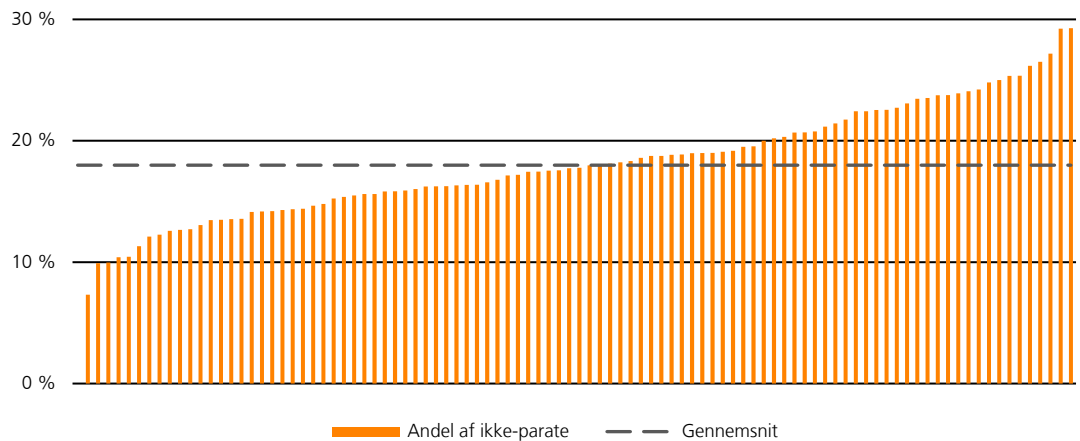
Kilde: www.optagelse.dk og Undervisningsministeriets institutionsregister, 2016.

Note: En kommune er ikke medtaget i figuren, da den har færre end fem elever, der har en UPV i 8. klasse i skoleåret 2015/16. Figuren indeholder således information fra 97 kommuner.

I 9. klasse er der en væsentligt mindre andel af eleverne, der bliver vurderet ikke-parate, set i forhold til i 8. klasse (27 % mod 18 % i 9. klasse), men spredningen er fortsat stor og går fra 0 % ikke-parate (i Læsø Kommune) til 29 % (i Albertslund Kommune), jf. figur 20.

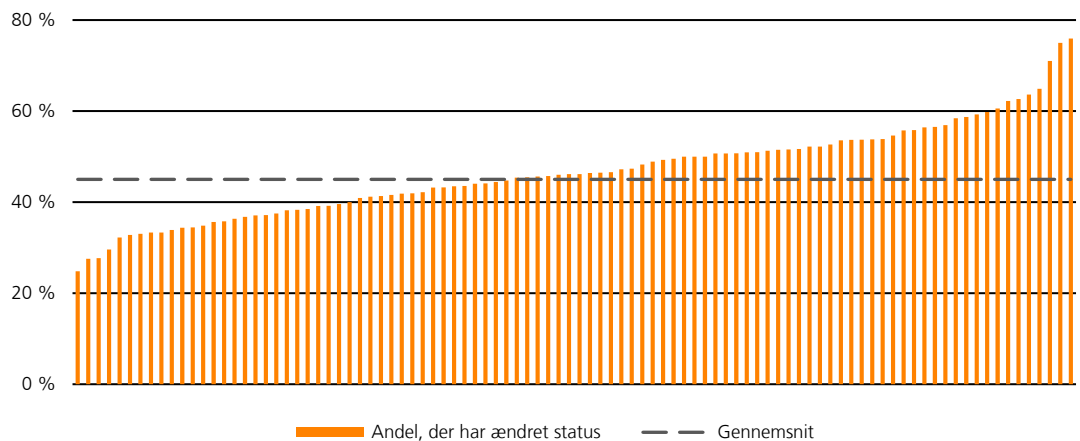
Endnu større spredning ses i andelen af ikke-parate elever i 8. klasse, der ændrer status til parat i 9. klasse – fra 25 % (i Haderslev Kommune) til 76 % (i Solrød Kommune), jf. figur 21. Det skal bemærkes, at populationen i denne analyse er afgrænset således, at det kun er de ikke-parate unge i 8. klasse, som er bosat i samme kommune i både 8. og 9. klasse, der indgår i analysen.⁶

Figur 20
Andel af ikke-parate elever i 9. klasse fordelt på kommuner (n = 61.998)

Kilde: www.optagelse.dk og Undervisningsministeriets institutionsregister, 2016.

Figur 21
Andel af elever, der ændrer status fra ikke-parat til parat, fordelt på kommuner (n = 12.752)

Kilde: www.optagelse.dk og Undervisningsministeriets institutionsregister, 2016.

Population: elever, der har en vurdering i både 8. klasse (2015/16) og 9. klasse (2016/17), og som er bosat i samme kommune i både 8. og 9. klasse.

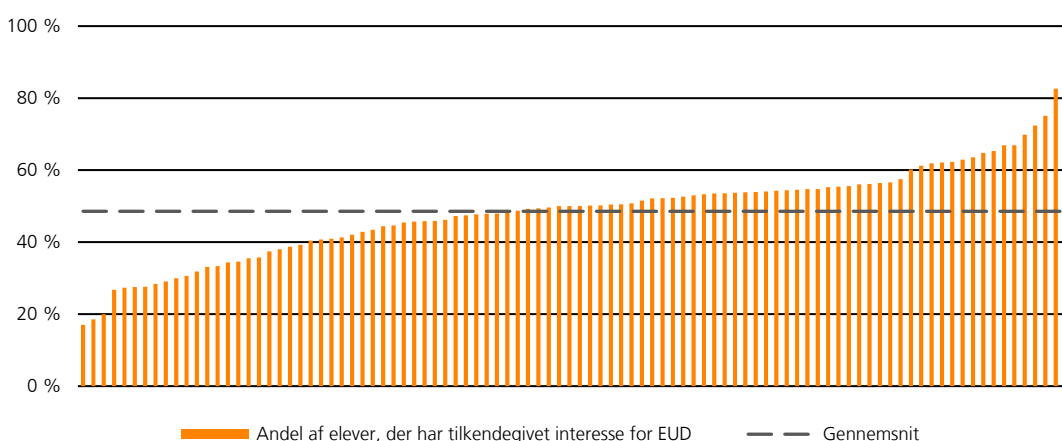
Note: To kommuner er ikke medtaget i figuren, da de har færre end fem elever, der har en UPV fra 8. og 9. klasse. Figuren indeholder således information fra 96 kommuner.

⁶ 13 % af de ikke-parate elever i 8. klasse er ekskluderet som følge af dette kriterium som alternativ til at placere eleverne i enten fraflytningskommune eller modtagerkommune. Blandt de til-/fracflyttede er der en lidt større andel af elever, der ændrer status fra ikke-parat i 8. klasse til parat i 9. klasse (55 %), sammenlignet med de elever, der ikke har flyttet kommune (49 %). Da der er stor forskel på, hvor mange til-/fracflyttede elever, der er i de forskellige kommuner (fra 6 % i Brøndby Kommune til 44 % i Samsø Kommune), kan dette påvirke det overordnede billede i nogle kommuner. Særligt i udkantskommunerne er der stor elevmobilitet.

Analysen af spredning på tværs af kommunerne er deskriptiv og tager ikke højde for forskelle i kommunernes demografi. Som kapitel 4 har vist, er UPV dog tæt koblet til elevernes sociale baggrund, og forskelle mellem kommunerne er i vid udstrækning et billede på de meget forskellige udfordringer, som kommunerne qua deres elevgrundlag står over for.

Kommunerne oplever ligeledes meget forskellige søgemønstre i forhold til ungdomsuddannelserne. Figur 22 viser spredningen i andelen af elever, der har ønsket at blive vurderet i forhold til EUD i 8. klasse – fra 17 % (i Gentofte Kommune) til 83 % (i Tønder Kommune). Gennemsnitligt er der en væsentligt større andel af de elever, der bliver vurderet i forhold til EUD, der vurderes ikke-parate, men samtidig bliver ca. 18 % af disse elever automatisk parate til EUD i 9. klasse på grund af de lavere karakterkrav, der som følge af lovgivningen er i 9. klasse.

Figur 22
Andel af elever, der har tilkendegivet interesse for EUD i 8. klasse, fordelt på kommuner (n = 60.478)

Kilde: www.optagelse.dk og Undervisningsministeriets institutionsregister, 2016.

Note: Figuren indeholder både elever, der har tilkendegivet interesse for EUD alene, og elever, der har tilkendegivet interesse for både EUD og gymnasial uddannelse.

Note: To kommuner er ikke medtaget i figuren, da de har færre end fem elever med en UPV i 8. klasse. Figuren indeholder således information fra 96 kommuner.

Både elevgrundlag og søgemønstre i forhold til ungdomsuddannelserne har dermed betydning for andelen af ikke-parate elever i en kommune, men også for andelen af elever, der ændrer status fra ikke-parat til parat fra 8. til 9. klasse.

5.2 Mønstre med hensyn til andelen af elever, der ændrer status

I det følgende ser vi nærmere på kommunerne med hhv. den største og den mindste andel af ikke-parate elever i 8. klasse i skoleåret 2015/16. Sammenligningen af disse kommuner gør det muligt at se på mønstre i forhold til, hvor mange elever der ændrer status fra 8. til 9. klasse. Mønstret kan i teorien gå begge veje. I de kommuner, hvor der er en meget stor andel af ikke-parate elever i 8. klasse, står man over for en stor opgave, som kan være svær at løfte. Omvendt kan man i de områder, hvor mange elever vurderes ikke-parate, have prioriteret opgaven højt og evt. have gjort sig flere erfaringer med at gøre eleverne uddannelsesparate.

Tabel 2 og 3 viser en oversigt over kommunerne med hhv. den største og den mindste andel af ikke-parate elever i 8. klasse. Tabellerne viser desuden andelen af elever, der ændrer status fra ikke-parat til parat fra 8. til 9. klasse, samt andelen af elever, der har tilkendegivet interesse for EUD.

På trods af den store forskel i andelen af ikke-parate elever i 8. klasse mellem kommunerne viser en sammenligning af tabellerne, at der ikke er nogen klare mønstre i forhold til, om eleverne ændrer status fra ikke-parat til parat mellem 8. og 9. klasse.

I Albertslund Kommune, hvor 44 % af eleverne er ikke-parate i 8. klasse, ændrer 46 % status til parat i 9. klasse. Mens det gælder 47 % i Allerød Kommune, hvor man omvendt kun har 16 % ikke-parate elever i 8. klasse.

Vesthimmerlands Kommune og Norddjurs Kommune har den samme andel af ikke-parate elever i 8. klasse (38 %) og ca. den samme andel af elever, der er vurderet i forhold til EUD (hhv. 54 % og 50 %), men i Vesthimmerlands Kommune har 28 % ændret status til parat, mens det gælder 42 % i Norddjurs Kommune. Begge kommuner har desuden en relativt stor andel af ikke-parate elever, der skifter bopælskommune mellem 8. og 9. klasse (hhv. 21 % og 26 %).⁷ Der er altså noget, der tyder på, at der er forskel på, i hvilken grad kommunerne formår at løfte de ikke-parate elever.

Tabel 2
De ti kommuner med den største andel af ikke-parate elever i 8. klasse

	Andel af ikke-parate elever i 8. klasse	Andel af elever, som har ændret status fra ikke-parat i 8. klasse til parat i 9. klasse	Andel af elever, der har tilkendegivet interesse for EUD i 8. klasse
Albertslund Kommune (n = 281)	44 %	46 %	65 %
Herlev Kommune (n = 234)	43 %	62 %	47 %
Ishøj Kommune (n = 237)	42 %	38 %	39 %
Lolland Kommune (n = 470)	41 %	41 %	54 %
Morsø Kommune (n = 258)	39 %	48 %	57 %
Høje-Taastrup Kommune (n = 594)	39 %	42 %	45 %
Vesthimmerlands Kommune (n = 465)	38 %	28 %	54 %
Norddjurs Kommune (n = 374)	38 %	42 %	50 %
Samsø Kommune (n = 46)	37 %	71 %	83 %
Guldborgsund Kommune (n = 639)	36 %	39 %	55 %

Kilde: www.optagelse.dk og Undervisningsministeriets institutionsregister, 2016.

Note: n angiver her antallet af vurderede elever i 8. klasse og refererer derfor kun til første kolonne.

Tabel 3
De ti kommuner med den mindste andel af ikke-parate elever i 8. klasse

	Andel af ikke-parate elever i 8. klasse	Andel af elever, som har ændret status fra ikke-parat i 8. klasse til parat i 9. klasse	Andel af elever, der har tilkendegivet interesse for EUD i 8. klasse
Allerød Kommune (n = 320)	16 %	47 %	62 %
Lyngby-Taarbæk Kommune (n = 658)	17 %	63 %	34 %
Roskilde Kommune (n = 1.058)	17 %	51 %	32 %
Struer Kommune (n = 251)	18 %	34 %	45 %
Gentofte Kommune (n = 951)	18 %	56 %	17 %
Lemvig Kommune (n = 281)	19 %	64 %	62 %
Middelfart Kommune (n = 485)	19 %	43 %	46 %
Hørsholm Kommune (n = 247)	19 %	51 %	64 %
Ringkøbing-Skjern Kommune (n = 686)	19 %	52 %	62 %
Herning Kommune (n = 1.040)	20 %	57 %	54 %

Kilde: www.optagelse.dk og Undervisningsministeriets institutionsregister, 2016.

Note: n angiver her antallet af vurderede elever i 8. klasse og refererer derfor kun til første kolonne.

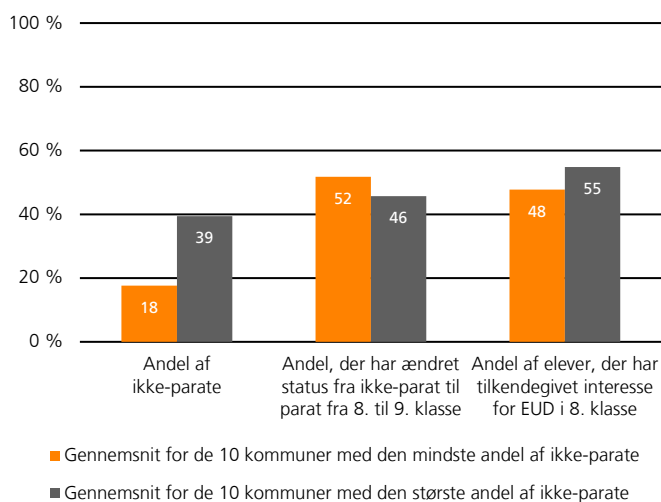
Figur 23 sammenligner gennemsnittet med hensyn til de tre mål for de ti kommuner med hhv. den mindste og den største andel af ikke-parate elever i 8. klasse. Figuren viser, at de kommuner,

⁷ Se appendiks B.

der har en stor andel af ikke-parate elever i 8. klasse, gennemsnitligt har en mindre andel af ikke-parate elever, der ændrer status til parat, end de øvrige kommuner. Tilsvarende har disse kommuner en større andel af elever, der har tilkendegivet interesse for EUD.

Forskellene er signifikante, hvilket tyder på, at kommuner med store udfordringer i relation til elevgrundlag – set ud fra en gennemsnitsbetragtning – har sværere ved at løfte eleverne. Men den markante spredning mellem kommunerne med hensyn til både størrelsen på udfordringerne og andelen af løftede elever understreger, at der ikke er tale om et tydeligt mønster.

Figur 23
Gennemsnit for kommuner med hhv. den største og den mindste andel af ikke-parate elever i 8. klasse

Kilde: www.optagelse.dk og Undervisningsministeriets institutionsregister, 2016.

Note: En signifikanstest viser, at der er signifikant forskel på de gennemsnitlige andele mellem de ti kommuner med hhv. de største og de mindste andele af ikke-parate elever (hhv. $p < 0,001$; $p = 0,008$; $p < 0,001$).

6 Proces og indsatser

Dette kapitel viser, hvordan skoler og UU-centre griber UPV-processen an, og hvilke typer af indsats der bliver igangsat for de elever, der vurderes ikke-parate i 8. klasse. Kapitlet er baseret på data fra to spørgeskemaundersøgelser blandt hhv. skoleledere og UU-ledere.

UPV skal ses som en mulighed for, at den enkelte elev kan få en ekstra indsats, så eleven kan arbejde hen mod at blive uddannelsesparat. UU og skolen skal derfor i samarbejde sætte en særligt målrettet skole- og vejledningsindsats i gang.

En meget stor del af skolelederne i undersøgelsen vurderer, at man på skolen har en fælles praksis for, hvordan man vurderer, om eleverne lever op til de faglige, personlige og sociale forudsætninger for at være uddannelsesparat. Og både skoleledere og UU-ledere oplever i nogen grad, at man har en fælles praksis for dette mellem skole og UU-center.

Undersøgelsen viser dog også, at de konkrete aktiviteter i UPV-processen varierer meget. Det er ikke muligt at udpege en særligt god UPV-praksis, men analysen giver en indikation af, om den enkelte skole er mere eller mindre ambitiøs i forhold til tilrettelæggelsen af UPV-processen. Tendensen er, at de – i denne sammenhæng – mest ambitiøse skoler har en mindre andel af ikke-parate elever i både 8. og 9. klasse og en større andel af elever, der ændrer status fra ikke-parat til parat, set i forhold til andre skoler. De ambitiøse skoler har dog også en mindre andel af elever med anden etnisk baggrund, en mindre andel af elever med forældre, der kun har gennemført grundskolen, og et højere karaktergennemsnit blandt eleverne.

Når nogle skoler er meget ambitiøse set i forhold til andre – og også i nogen grad lykkes med at flytte en større andel af elever fra ikke-parat til parat end andre – kan det derfor skyldes, at skolerne har en væsentligt stærkere elevgruppe og reelt set flere ressourcer til den enkelte ikke-parate elev alene af den årsag, at der er færre elever i gruppen af ikke-parate.

6.1 Hvad kan skabe kvalitet i UPV-processen?

EVA gennemførte i efteråret 2015 en kvalitativ undersøgelse af de første erfaringer med indsats for ikke-uddannelsesparate unge.⁸ Undersøgelsen viste, at der på ingen måde kan identificeres enkle løsninger eller koncepter for UPV-processer, der er relevante for alle skoler eller alle elever. En række opmærksomhedspunkter gik imidlertid igen på tværs af skoler og UU-centre, hvad angår både processen for vurderingen og de særlige indsats, som ikke-parate elever efterfølgende tilbydes:

- En helhedsorienteret indsats, hvor det er synligt, at alle parter spiller en rolle, skaber det bedste fundament for en vellykket UPV-proces.
- Mundtlig – og meget tydelig – kommunikation om UPV over for eleverne er afgørende for elevernes oplevelse af processen og dermed også for, om eleverne oplever vurderingen som en hjælp eller en domsafsigelse.
- Forældre bør inddrages tidligt, løbende orienteres og i det hele taget ses som vigtige samarbejdspartnere i processen.
- Skoleledelsens engagement i ikke-parate elevers UPV-proces sender et vigtigt signal om skolens prioritering af indsatsen for den enkelte elev og spiller en stor rolle for forældres og elevers opfattelse af processen og de gensidige forpligtelser mellem skole og hjem.

⁸ EVA 2016: Uddannelsesparat? De første erfaringer fra arbejdet med ikke-uddannelsesparate i folkeskolen.

- Individuelle løsninger og en tilrettelæggelse af indsatsen under hensyntagen til elevernes egne ønsker og behov er afgørende for elevernes motivation og progression.
- Løbende opfølgning til både elev og forældre om elevens progression – og rum og tid til feedback den anden vej – skaber engagement og er med til at holde fokus.

Opmærksomhedspunkterne kan ikke ses som udtryk for best practice, men som første bud på elementer, der kan skabe kvalitet i UPV-processen. Ovenstående har derfor dannet grundlag for udarbejdelsen af den spørgeskemaundersøgelse om UPV-processen blandt skoleledere og UU-ledere, som indgår i denne rapport. Disse spørgeskemadata gør det muligt at tegne et mere bredt billede af praksis og belyse, i hvilken udstrækning skolerne og UU-centrene arbejder med de identificerede elementer.

Resultaterne fra spørgeskemaundersøgelserne præsenteres i det følgende.

6.2 Fælles praksis om uddannelsesparathedsvurderingen

Det er skolen, som skal vurdere, om den enkelte elev lever op til de faglige, personlige og sociale forudsætninger for at være uddannelsesparat, men det er UU, der på baggrund af skolens vurdering af faglige, sociale og personlige forudsætninger vurderer, om en elev er uddannelsesparat. Processen forudsætter derfor, at man både på den enkelte skole og på tværs af skole og UU har en fælles forståelse af, hvad det vil sige at være uddannelsesparat.

En meget stor del af skolelederne (90 %) vurderer, at man på skolen har en fælles praksis for, hvordan man vurderer, om eleverne lever op til de faglige, personlige og sociale forudsætninger. Ud af de ledere, der svarer, at man har en fælles praksis, svarer 44 %, at den er nedskrevet. 28 % svarer, at den ikke er nedskrevet, men at det er undervejs.⁹

Tabel 4 viser, at 62 % af skolelederne vurderer, at skolen og UU-centret i høj grad har en fælles praksis for vurderingen af uddannelsesparathed. UU-lederne vurderer i mindre grad end skolelederne, at der er tale om fælles praksis, idet 38 % af UU-lederne svarer "I høj grad". Ses der mere overordnet på besvarelserne, oplever både skoleledere og UU-ledere dog i en vis udstrækning en fælles praksis, idet hhv. 94 % (skoleledere) og 96 % (UU-ledere) svarer, at der i nogen eller i høj grad er tale om en fælles praksis.

Tabel 4
Fælles praksis for vurdering af uddannelsesparathed

	Skoleleder		UU-leder	
	Antal	Procent	Antal	Procent
I høj grad	263	62 %	18	38 %
I nogen grad	136	32 %	27	57 %
I mindre grad	20	5 %	2	4 %
Slet ikke	5	1 %	0	0 %
Total	424	100 %	47	100 %

Kilde: EVA.

Note: Skoleledere blev spurgt: "I hvilken grad har I og UU-centret i jeres område fælles praksis for vurdering af uddannelsesparathed?". UU-ledere blev spurgt: "I hvilken grad har I og skolerne i jeres område fælles praksis for vurdering af uddannelsesparathed?".

Stort set alle UU-lederne (98 %) vurderer, at man internt i UU-centret har en fælles praksis for, hvordan elevernes uddannelsesparathed skal vurderes. 76 % svarer, at denne praksis er nedskrevet, 13 %, at det er undervejs.³

⁹ Se tabeller i appendiks til rapporten. Kan downloades fra www.eva.dk

6.3 Hvordan får eleven besked?

Når eleverne er blevet endeligt vurderet, svarer langt hovedparten af skolelederne, jf. tabel 5, at kontaktlærer/lærerteam er involveret i at give den enkelte elev besked. Det gælder, uanset om vurderingen er ikke-parat eller parat (hhv. 89 % og 90 %). Ved vurderingen ikke-parat svarer 46 %, at UU-vejlederen giver besked, hvor UU-vejlederen er involveret i mindre omfang, når deparate elever skal have besked (27 %). Kun en mindre andel svarer, at skoleleder eller repræsentant for denne er involveret. 12 % svarer, at skolelederen giver besked ved vurderingen ikke-parat, mens det gælder 5 % ved vurderingen parat.

Tabel 5
Hvem giver besked om vurderingen i 8. klasse?

	Ved vurderingen ikke-parat		Ved vurderingen parat	
	Antal	Procent	Antal	Procent
Kontaktlærer/lærerteam	379	89 %	385	90 %
UU-vejleder	198	46 %	117	27 %
Skoleleder eller repræsentant for denne	53	12 %	21	5 %
Andre	14	3 %	10	2 %
Total	644	151 %	533	123 %

Kilde: EVA.

Note: Ved dette spørgsmål har respondenterne haft mulighed for at angive flere svar, og totalen kan derfor summe op til mere end 100 %.

Note: Skoleledere blev spurgt: "Hvem giver typisk de unge besked om uddannelsesparathedsvurderingen i 8. klasse, når den unge vurderes uddannelsesparat?". UU-ledere blev spurgt "Hvem giver typisk de unge besked om uddannelsesparathedsvurderingen i 8. klasse, når den unge vurderes ikke-uddannelsesparat?".

Tabel 6 viser, hvordan eleven får besked om en ikke-parathedsvurdering. 48 % af skolelederne svarer, at beskeden om en ikke-parathedsvurdering altid gives både mundtligt og skriftligt. 28 % svarer, at beskeden altid gives mundtligt. 16 % svarer, at det varierer, mens kun 7 % udelukkende giver besked skriftligt. Der kan dermed være et opmærksomhedspunkt her i forhold til elevernes oplevelse af processen, hvor mundtligheden er med til at sikre, at eleverne oplever vurderingen som en støtte og ikke som en dom, der, jf. den kvalitative undersøgelse, nærmest kan have kontraproduktiv effekt i forhold til det efterfølgende forløb.

Tabel 6
Hvordan gives der besked til eleven om ikke-uddannelsesparathedsvurderingen?

	Antal	Procent
Altid både mundtligt og skriftligt	204	48 %
Altid mundtligt	125	29 %
Altid skriftligt	30	7 %
Det varierer (nogle gange mundtligt, nogle gange skriftligt, nogle gange både mundtligt og skriftligt)	68	16 %
Total	427	100 %

Kilde: EVA.

Note: Skoleledere blev spurgt: "Hvordan gives beskeden om en ikke-uddannelsesparathedsvurdering til den unge?".

Ud af de skoleledere, der svarer, at eleverne altid eller nogle gange får besked mundtligt, svarer 95 %, jf. tabel 7, at kontaktlærer/lærerteam er til stede, når eleven modtager beskeden, mens 56 % svarer, at UU-vejlederne er til stede. En mindre andel (15 %) af skolelederne prioriterer, at skolelederen eller en repræsentant for denne er til stede.

80 % svarer, at den unges forældre er til stede. Forældrenes deltagelse vægtes dermed højt, hvilket, jf. den kvalitative undersøgelse, kan understøtte processen.

Tabel 7
Hvem er til stede, når den unge får mundtlig besked?

	Antal	Procent
Den unges forældre	314	80 %
Kontaktlæreren/lærerteamet	371	95 %
UU-vejlederen	218	56 %
Skolelederen eller en repræsentant for denne	60	15 %
Andre	17	4 %
Total	980	250 %

Kilde: EVA.

Note: Ved dette spørgsmål har respondenterne haft mulighed for at angive flere svar, og totalen kan derfor summe op til mere end 100 %.

Note: Dette spørgsmål er kun blevet stillet til respondenter, der på spørgsmålet "Hvordan gives beskeden om en ikke-uddannelsesparathedsvurdering til den unge?" har svaret "Altid både mundtligt og skriftligt", "Altid mundtligt" eller "Det varierer". Til hvert spørgsmål har respondenterne kunnet svare ja eller nej. Af tabellen fremgår kun antal og procenter for dem, der har svaret ja.

6.4 Planen for den særlige indsats

UPV'en skal ses som en mulighed for, at den enkelte elev kan få en ekstra indsats, som betyder, at eleven kan arbejde hen mod at blive uddannelsesparat. UU og skolen skal derfor i samarbejde sætte en særligt målrettet skole- og vejledningsindsats i gang. Konkret skal skolen, UU og forældrene i fællesskab udarbejde en plan for indsatsen og skrive den ind i elevplanen. Planen skal beskrive den indsats, der skal til, for at eleven kan blive uddannelsesparat, inden han eller hun er færdig med skolen.¹⁰

Kun 67 % af skolelederne svarer dog, at forældrene er involveret i udarbejdelsen af denne plan, mens 90 % svarer, at eleven er involveret i udarbejdelsen af planen. I den kvalitative undersøgelse understreges vigtigheden af, at alle parter – både elev, forældre, lærere, UU-vejleder og leder – spiller en rolle i en helhedsorienteret indsats. Herunder at forældre og elev har et stærkt medejerskab til planen for den særlige indsats. Der kan derfor være grund til at have opmærksomhed på udarbejdelsen af denne plan og på de udfordringer, der kan opstå i forhold til involveringen af forældre.

Ser vi nærmere på, hvad der har betydning for, hvilken konkret indsats den enkelte elev får, er der 64 % af skolelederne, der svarer, at det i høj grad har betydning, om det er personlige, sociale eller faglige forudsætninger, eleven ikke opfylder. 63 % svarer, at det i høj grad er en individuel vurdering af elevens behov. Den uddannelsestype, eleven er vurderet i forhold til, lader til at have mindre betydning, idet 27 % svarer, at det i mindre grad eller slet ikke har betydning for, hvilke indsatser de ikke-parate elever får.

¹⁰ Undervisningsministeriet 2014: Vurdering af elevernes personlige og sociale forudsætninger. Værktøj og inspiration.

Tabel 8
Hvad har betydning for, hvilken indsats eleven får? (Skoleledere)

	Individuel vurdering	Hvilke forudsætninger eleven ikke opfylder	Antal forudsætninger, eleven ikke opfylder	Uddannelsestype
I høj grad	63 %	64 %	34 %	26 %
I nogen grad	30 %	33 %	51 %	47 %
I mindre grad	7 %	2 %	12 %	25 %
Slet ikke	0 %	1 %	3 %	2 %
Total	100 %	100 %	100 %	100 %

Kilde: EVA.

Note: Skoleledere blev spurgt: "I hvilken grad har følgende faktorer betydning for, hvilke indsats de elever, der vurderes ikke-uddannelsesparate i 8. klasse, får? En individuel vurdering af elevens behov. Om det er personlige, sociale eller faglige forudsætninger, eleven ikke opfylder. Antallet af forudsætninger (personlige, sociale, faglige), eleven ikke opfylder. Den uddannelsestype, eleven er vurderet ikke-uddannelsesparat til."

Tabel 9 viser UU-ledernes svar på samme spørgsmål. En noget større andel end blandt skolelederne (79 % af UU-lederne mod 64 % af skolelederne) svarer, at det i høj grad har betydning, om det er personlige, sociale eller faglige forudsætninger, eleven ikke opfylder. Der er ligeledes en større andel af UU-lederne, der svarer, at det i høj grad er en individuel vurdering af elevens behov, der er afgørende for, hvilken indsats eleven får (77 % mod 63 % af skolelederne).

I den kvalitative undersøgelse understreges det, at det er afgørende, at skole og UU tilrettelægger løsninger, der er målrettet den enkelte elev. Der er dog en vis spredning i skoleledernes og UU-ledernes besvarelser af spørgsmålet om, i hvilken grad den individuelle vurdering har betydning for, hvilken indsats eleven får. Disse svar skal dog ses i sammenhæng med de øvrige parametre. Særligt vil typen af forudsætninger, som eleven ikke opfylder, rent praktisk have en betydning for, hvordan indsatsen kan tilrettelægges.

Tabel 9
Hvad har betydning for, hvilken indsats eleven får? (UU-ledere)

	Individuel vurdering	Hvilke forudsætninger eleven ikke opfylder	Antal forudsætninger, eleven ikke opfylder	Uddannelsestype
I høj grad	77 %	79 %	43 %	23 %
I nogen grad	17 %	19 %	43 %	47 %
I mindre grad	6 %	2 %	13 %	23 %
Slet ikke	0 %	0 %	2 %	6 %
Total	100 %	100 %	100 %	100 %

Kilde: EVA.

Note: Skoleledere blev spurgt: "I hvilken grad har følgende faktorer betydning for, hvilke indsats de elever, der vurderes ikke-uddannelsesparate i 8. klasse, får? En individuel vurdering af elevens behov. Om det er personlige, sociale eller faglige forudsætninger, eleven ikke opfylder. Antallet af forudsætninger (personlige, sociale, faglige), eleven ikke opfylder. Den uddannelsestype, eleven er vurderet ikke-uddannelsesparat til."

6.5 Vejledningsindsatser og skoleindsatser

Den samlede indsats for ikke-parate skal tilrettelægges i et samarbejde mellem UU og skolen – baseret på hhv. en vejledningsindsats og en skoleindsats.

Alle UU-ledere svarer, at der i vejledningsindsatsen anvendes individuelle samtaler, særlige praktikforløb og brobygning i 9. klasse. 85 % svarer desuden, at man anvender gruppesamtaler, mens 68 % angiver, at man anvender andre særlige vejledningsværktøjer. Det kan fx være: ¹¹

- Samarbejder med produktionsskoler, ungdomsskoler og uddannelsesinstitutioner
- Samarbejder med virksomheder om besøgsdage, praktikforløb, fritidsjob, rollemodelforløb og lignende
- Valgfagssamarbejde mellem grundskole, ungdomsuddannelser og UU
- Særlige vejledningsforløb, hvor der arbejdes med sociale og personlige forudsætninger
- Mentorforløb
- Faglige turboforløb
- Fritidsjobindsats
- Forældresamtaler
- Særlige forløb for elever, der har behov for individuel støtte
- Særlige netværksgrupper
- Kobling til emnet uddannelse og job og kollektiv vejledning
- Særligt samtalekoncept – vitaliseringsmodellen
- Særlige brobygningsforløb på ungdomsuddannelserne
- Særlige praktikforløb
- Tilpasset skoleskema.

Tabel 10 viser, hvor stor en andel af de ikke-parate elever der får de forskellige typer af vejledningsindsatser.

68 % af UU-lederne svarer, at alle ikke-parate elever får en individuel samtale, mens 26 % svarer, at det gælder 76-99 % af de ikke-parate. For de øvrige typer af vejledningsindsatser er anvendelsen væsentligt mere differentieret.

Tabel 10
Andel af ikke-parate elever, der får forskellige typer af vejledningsindsatser i

	Gruppesamtale (n = 40)	Individuel samtale (n = 47)	Særlige praktikforløb (n = 47)	Brobygning i 9. klasse (n = 47)	Andre særlige indsatser (n = 32)
1-20 %	15 %	2 %	20 %	11 %	29 %
21-50 %	30 %	0 %	40 %	4 %	32 %
51-75 %	38 %	4 %	23 %	21 %	13 %
76-99 %	15 %	26 %	10 %	40 %	13 %
100 %	3 %	68 %	5 %	23 %	10 %
Ved ikke	0	0 %	3 %	0 %	3 %
Total	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Kilde: EVA.

Note: UU-ledere blev spurgt: "Hvilken andel af de elever, der i jeres område vurderes ikke-uddannelsesparate i 8. klasse, får følgende særlige indsatser?"

Note: Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har svaret, at de anvender værktøjet.

Tabel 11 giver et overblik over de typer af indsatser, som skolerne anvender. Langt hovedparten af skolelederne svarer, at man laver individuelle aftaler med den pågældende elev (94 %) og med forældrene (96 %) om elevens indsats og opbakningen hjemmefra. Det er positivt, at skolerne i vid udstrækning inddrager forældrene her, jf. den kvalitative undersøgelse, der viser, at forældrene er vigtige samarbejdspartnere i UPV-processen.

En stor andel (88 %) svarer, at eleven får ekstra støtte i den undervisning, eleven i forvejen får, fx at læreren sørger for at inddrage eleven mere eller sikrer mulighed for større koncentration. 83 % gør brug af skolens eksisterende tilbud om fx lektiehjælp, mens 61 % anvender ekstra faglig undervisning. Endelig svarer 54 %, at de anvender separate forløb for ikke-uddannelsesparate elever.

¹¹ Baseret på UU-ledernes åbne besvarelser i spørgeskemaet.

Tabel 11
Skoleindsatser for ikke-uddannelsesparate i 8. klasse

	Antal	Procent
Individuelle aftaler med den pågældende elev om elevens indsats. Fx at eleven skal læse 20 minutter dagligt, at eleven skal komme med input i alle timer, eller at eleven skal gøre en særlig indsats for at lære fx brøkgregning	397	94 %
Individuelle aftaler med forældrene om opbakning hjemmefra. Fx at forældrene hjælper med at pakke taske til næste dag eller sikrer, at eleven møder i skole hver dag	405	96 %
Brug af skolens eksisterende tilbud om fx lektiehjælp	352	83 %
Ekstra faglig undervisning	257	61 %
Ekstra støtte i den undervisning, eleven i forvejen får. Fx at læreren sørger for at inddrage eleven mere, eller at læreren skal sikre mulighed for større koncentration	375	88 %
Separate forløb for ikke-uddannelsesparate elever	228	54 %
Andet	80	19 %
Total	2.094	494 %

Kilde: EVA.

Note: Ved dette spørgsmål har respondenterne haft mulighed for at angive flere svar, og totalen kan derfor summe op til mere end 100 %.

Note: På hvert spørgsmål har respondenterne kunnet svare ja eller nej. Af tabellen fremgår kun antal og procenter for dem, der har svaret ja.

Stort set alle skoleledere (99 %) svarer, at der foregår indsatser i den undervisning, eleven i forvejen får på skolen. 44 % har indsatser på skolen, men uden for den undervisning, eleven i forvejen får, og endelig svarer 41 %, at der foregår indsatser et andet sted end på skolen.¹²

Tabel 12 viser, i hvor stor udstrækning indsatser foregår hhv. i og uden for den almindelige undervisning. Skolelederne er blevet bedt om at angive, hvor stor en andel af de ikke-parate elever der får de forskellige typer af indsatser. Godt halvdelen af skolelederne (51 %) svarer, at det kun er 1-20 % af de ikke-parate elever, der får indsatser uden for den almindelige undervisning – hhv. på skolen eller et andet sted end på skolen. Meget få (hhv. 3 og 6 %) angiver, at alle ikke-parate elever får en indsats uden for den almindelige undervisning.

Tabel 12
Andel af elever, der får særlige indsatser i eller uden for den almindelige undervisning

	I den alm. undervisning	Uden for alm. undervisning, men på skolen	Et andet sted end på skolen
1-20 %	18 %	51 %	51 %
21-50 %	12 %	20 %	22 %
51-75 %	18 %	12 %	10 %
76-99 %	34 %	10 %	7 %
100 %	14 %	3 %	6 %
Ved ikke	5 %	4 %	5 %
Total	100 %	100 %	100 %

Kilde: EVA.

Note: Skoleledere blev spurgt: "Hvilken andel af de elever, der på din skole vurderes ikke-uddannelsesparate i 8. klasse, skønner du, får særlige indsatser, der foregår ... i den undervisning, eleven i forvejen får på skolen?, ... på vores skole, men uden for den undervisning, eleven i forvejen får?, ... et andet sted end på vores skole?"

Note: Spørgsmål om andele af elever er kun stillet til respondenter, der har svaret, at de har elever, der får indsatser i den pågældende kategori.

6.6 Opfølgning på de særlige indsatser

Tabel 13 viser, hvem der har til opgave at følge op på planen for den særlige indsats. 93 % angiver kontaktlærer/lærerteam, og 92 % UU-vejleder. Både skole og UU ser dermed ud til at spille

¹² Tabel i appendiks B.

en vigtig rolle i opfølgningen. 48 % af skolelederne svarer, at den unge og forældrene har til opgave at følge op. Der er her tale om et samspil, idet alle disse skoleledere har angivet flere svar, hvor langt hovedparten angiver, at kontaktlærer/lærerteam og/eller UU-vejleder også har til opgave at følge op.

Tabel 13
Opfølgning på planen for den særlige indsats (n = 425)

	Antal	Procent
Kontaktlærer / lærerteam	394	93 %
Skoleleder eller repræsentant for denne	161	38 %
UU-vejleder	391	92 %
Den unge og forældrene	204	48 %
Andre	24	6 %
Total	1.174	276 %

Kilde: EVA.

Note: Ved dette spørgsmål har respondenterne haft mulighed for at angive flere svar, og totalen kan derfor summe op til mere end 100 %.

Note: Skoleledere blev spurgt: "Hvem har til opgave at følge op på planen for den særlige indsats?".

Opfølgningen på planen for den særlige indsats foregår i vid udstrækning i dagligdagen. Langt hovedparten af skolelederne (92 %) svarer, at der løbende følges op i dagligdagen, mens 61 % svarer, at der følges op på faste møder.

De skoleledere, der svarer, at der følges op på faste møder, er blevet bedt om at angive, hvem der som oftest deltager i møderne. Som tabel 14 viser, er der hhv. 93 % og 91 % af skolelederne, der svarer "Elevens lærer/lærere" og "UU-vejleder". 76 % angiver, at den unge deltager, og 62 %, at forældre deltager. Endelig svarer 45 %, at skolelederen eller en repræsentant for denne deltager.

Tabel 14
Deltagere på opfølgingsmøder (n = 260)

	Antal	Procent
Skoleleder eller repræsentant for denne	118	45 %
Elevens lærer/lærere	242	93 %
Forældre	160	62 %
Den unge	197	76 %
UU-vejleder	237	91 %
Andre	26	10 %
Total	980	377 %

Kilde: EVA.

Note: Ved dette spørgsmål har respondenterne haft mulighed for at angive flere svar, og totalen kan derfor summe op til mere end 100 %.

Note: Dette spørgsmål er kun stillet til respondenter, der på spørgsmålet "Hvordan følges der op på planen for den særlige indsats?" har svaret "Der følges op på faste møder".

Note: Skoleledere blev spurgt: "Hvem deltager som oftest i disse opfølgingsmøder?" (n = 260).

Samlet set er der 34 % af skolelederne, der kun angiver, at der følges op i dagligdagen.¹³ Der er tale om en relativt stor andel set i forhold til, at det, jf. den kvalitative undersøgelse, kan være en udfordring, at opfølgningen ikke systematiseres på formelle møder. Det gælder særligt med hensyn til at skabe rum for en løbende feedback til både elev og forældre om elevens progression, men også med hensyn til at give rum og tid til feedback den anden vej. Hvem bidrager hvordan? Og gør indsatsen en forskel?

¹³ Se tabeller i appendiks til rapporten. Kan downloades fra www.eva.dk

6.7 Hvilken betydning har praksis?

På baggrund af resultaterne fra spørgeskemaundersøgelsen ser vi i dette afsnit på, om skolernes praksis har betydning for, hvor stor en andel af ikke-parate elever skolerne har, og hvor stor en andel af elever der ændrer status fra ikke-parat til parat fra 8. til 9. klasse.¹⁴

Konkret er der sammensat et formativt indeks på baggrund af skoleledernes svar på udvalgte spørgsmål i spørgeskemaundersøgelsen, hvor svaret kan siges at repræsentere en ambitiøs praksis, jf. EVA's kvalitative undersøgelse af UPV-processen. Eksempelvis giver svaret "Involvering af eleven i udarbejdelsen af planen for den særlige indsats" et point.

Der er naturligvis tale om et meget forsimplet billede af skolernes praksis, som ikke reelt siger noget om, hvorvidt skolens praksis er god. Indekset giver dog et billede af, om man på den enkelte skole er mere eller mindre ambitiøs i tilrettelæggelsen af UPV-processen, og indekset kan dermed danne grundlag for en overordnet kategorisering af skolernes praksis som hhv. meget ambitiøs, ambitiøs og mindre ambitiøs.

Følgende forhold er medtaget i indekset:

- Fælles praksis på skolen for vurderingen af, om eleverne lever op til de faglige, sociale og personlige forudsætninger.
- Den fælles praksis er nedskrevet.
- Skolen angiver, at man i høj grad har fælles praksis mellem skole og UU-center.
- Skoleleder eller en repræsentant for denne er med til at give den unge besked om vurderingen i 8. klasse, hvis den unge vurderes ikke-uddannelsesparat.
- Beskeden om en ikke-uddannelsesparathedsvurdering gives både mundtligt og skriftligt til den unge.
- Eleven er involveret i udarbejdelsen af planen for den særlige indsats.
- Den unge orienteres om planen for den særlige indsats – både undervejs (mundtligt), og når den er udarbejdet (mundtligt eller skriftligt).
- Forældrene er involveret i udarbejdelsen af planen for den særlige indsats.
- Forældre orienteres om planen for den særlige indsats – både undervejs, og når den er udarbejdet (mundtligt eller skriftligt).
- Skoleleder eller en repræsentant for denne har (evt. sammen med andre) til opgave at følge op på planen for den særlige indsats.
- Der følges op på planen for den særlige indsats både på faste møder og i dagligdagen.
- Skolen anvender forskellige typer af indsatser i forhold til de ikke-parate elever i 8. klasse (skolen har angivet mindst fire forskellige typer af indsatser).
- En individuel vurdering af elevens behov har i høj grad betydning for, hvilke indsatser de elever, der vurderes ikke-uddannelsesparate i 8. klasse, får.

Fordelingerne af point i indekset kan ses i tabel 15. Hovedparten af skolerne befinder sig i midterkategorien med 6-9 point.

¹⁴ UU spiller en stor rolle i UPV-processen, men af praktiske hensyn er vejledningsindsatsen ikke en del af denne specifikke analyse.

Tabel 15
Praksisindeks

	Point i indeks	Antal	Procent
Mindre ambitiøs	3	11	3 %
	4	19	4 %
	5	35	8 %
Ambitiøs	6	62	15 %
	7	78	18 %
	8	82	19 %
	9	74	17 %
Meget ambitiøs	10	46	11 %
	11	12	3 %
	12	8	2 %
	Total	427	100 %

Kilde: EVA.

Tabel 16 viser UPV i 8. klasse fordelt på de tre kategorier af praksis. Tabellen viser, at der er en signifikant sammenhæng mellem andelen af parate og skolernes praksis, som den er gjort op i dette indeks. De meget ambitiøse skoler har således en mindre andel af ikke-parate elever i 8. klasse.

Tabel 16
Praksisindeks krydset med UPV i 8. klasse i skoleåret 2015/16 (n = 417)

	Ikke-parat (%)	Parat (%)	Total (%)
Mindre ambitiøs	34	66	100
Ambitiøs	29	71	100
Meget ambitiøs	28	72	100
Total	29	71	100

Kilde: www.optagelse.dk og EVA.

Note: Andelen er udregnet på baggrund af de elever, der er tilknyttet de pågældende skoler, der placerer sig i en af de tre kategorier af praksisindekset. Inden for hver af de tre populationer udregnes andelen af hhv. ikke-parate/parate elever.

Note: I forbindelse med sammenkoblingen af spørgeskemabesvarelser og UPV-data har det været nødvendigt at anvende oplysninger fra institutionsregisteret til at identificere, hvilke skoler de forskellige elever tilhører. Derfor er besvarelser fra ti skoler udeladt, da skolernes institutionsnummer ikke længere optrådte i institutionsregisteret i 2016.

Note: En χ^2 -test viser, at der er signifikant sammenhæng mellem praksisindeks og UPV i 8. klasse ($p < 0,001$).

Tabel 17 viser UPV i 9. klasse, og her er billedet tilnærmelsesvist det samme. De mindre ambitiøse skoler har en større andel af ikke-parate sammenlignet med skoler med ambitiøs og meget ambitiøs praksis. Dog ses det, at der ikke er forskel på skoler med ambitiøs og meget ambitiøs praksis i forhold til UPV'en i 9. klasse.

Tabel 17
Praksisindeks krydset med UPV i 9. klasse i skoleåret 2016/17 (n = 417)

	Ikke-parat (%)	Parat (%)	Total (%)
Mindre ambitiøs	21	79	100
Ambitiøs	17	83	100
Meget ambitiøs	17	83	100
Total	18	82	100

Kilde: www.optagelse.dk og EVA.

Note: Andelene er udregnet på baggrund af de elever, der er tilknyttet de pågældende skoler, der placerer sig i en af de tre kategorier af praksisindekset. Inden for hver af de tre populationer udregnes andelen af hhv. ikke-parate/parate elever.

Note: En χ^2 -test viser, at der er signifikant sammenhæng mellem praksisindeks og UPV i 9. klasse ($p < 0,001$).

Tabel 18 viser andelen af elever, der ændrer status fra ikke-parat til parat fra 8. til 9. klasse, fordelt på praksisindekset. Her ses det, at der er en større andel af elever, der ændrer status fra 8. til 9. klasse, blandt skoler med ambitiøs eller meget ambitiøs praksis sammenlignet med skoler, der har en mindre ambitiøs praksis. Dog viser en signifikantest, at sammenhængen mellem andelen af elever med ændret status og praksis ikke er signifikant.

Tabel 18
Praksisindeks krydset med andelen af elever, der ændrer status fra ikke-parat til parat fra 8. klasse (2015/16) til 9. klasse (2016/17) (n = 417)

	Ikke ændret status (%)	Ændret status (%)	Total (%)
Mindre ambitiøs	57	43	100
Ambitiøs	54	46	100
Meget ambitiøs	56	44	100
Total	55	45	100

Kilde: www.optagelse.dk og EVA.

Note: Andelene er udregnet på baggrund af de elever, der er tilknyttet de pågældende skoler, der placerer sig i en af de tre kategorier af praksisindekset. Inden for hver af de tre populationer udregnes andelen af hhv. ikke-parate/parate elever.

Note: En χ^2 -test viser, at der ikke er signifikant sammenhæng mellem praksisindeks og andelen af elever, der ændrer status fra 8. til 9. klasse ($p < 0,098$).

Resultaterne indikerer, at der er en sammenhæng mellem skolernes praksis og deres resultater i form af andelen af parate elever. Billedet er dog ikke så enkelt, idet en analyse viser, at det er kendetegnende for de skoler, der har en ambitiøs praksis, at de generelt set har en stærkere elevgruppe end de øvrige skoler.

Tabel 19 viser således, at de – i denne sammenhæng – mest ambitiøse skoler har en mindre andel af elever med udenlandsk etnisk baggrund, en mindre andel af elever med forældre, der kun har gennemført grundskolen, og et højere karaktergennemsnit blandt eleverne. Som vist afspejles dette i en mindre andel af ikke-parate elever i både 8. og 9. klasse set i forhold til andre skoler.

Når nogle skoler er meget ambitiøse set i forhold til andre – og måske også i nogen grad lykkes med at flytte en større andel af elever fra ikke-parat til parat end andre – kan det dermed skyldes, at skolerne har en væsentligt stærkere elevgruppe og reelt set flere ressourcer til den enkelte ikke-parate elev alene af den årsag, at der er færre elever i gruppen af ikke-parate elever.

Tabel 19
Praksisindeks krydset med gennemsnitlig andel af elever med udenlandsk etnisk baggrund, karaktergennemsnit og andel af elever med forældre med højst grundskole (n = 427)

	Udenlandsk etnisk baggrund (%)	Karaktergennemsnit	Andel med forældre med højst grundskole (%)
Mindre ambitiøs	17 %	6,7	9 %
Ambitiøs	13 %	6,9	8 %
Meget ambitiøs	11 %	7,0	7 %

Kilde: EVA og Databanken.

Appendiks A

Data og metode

Undersøgelsen består af to undersøgelselementer:

- En registerundersøgelse baseret på data fra optagelse.dk koblet med registerdata fra Danmarks Statistik
- En spørgeskemaundersøgelse blandt skoleledere og UU-ledere.

Registerundersøgelse

Overordnet set bidrager registeranalyserne til at belyse følgende undersøgelsesspørgsmål:

- *Udvikling i UPV over tid*
 - Hvordan har UPV udviklet sig i løbet af de tre skoleår, hvor den nuværende ordning har eksisteret (2014/15-2016/17)?
 - Hvordan udvikler elevernes UPV sig gennem udkolingen fra 8. til 10. klasse?
- *Karakteristik af de parate og ikke-parate elever.*
 - Hvad karakteriserer parate hhv. ikke-parate elever i 8. klasse med hensyn til en række sociale og demografiske faktorer?
 - Hvilken betydning har disse faktorer for ikke-parate elevers sandsynlighed for at blive vurderet parate i 9. klasse?
- *Kommunale forskelle i UPV*
 - Hvordan varierer andelen af ikke-parate elever mellem landets kommuner?
 - Hvordan varierer andelen af elever, der ændrer status fra ikke-parat i 8. klasse til parat i 9. klasse, mellem landets kommuner?
 - Er der nogen mønstre med hensyn til, hvilke kommuner der har en stor andel af ikke-parate elever, og hvilke kommuner der har en stor andel af elever, der ændrer status fra 8. til 9. klasse?

Datagrundlag

Fra optagelse.dk indgår data fra vurderinger af elever i 8. klasse i skoleåret 2014/15, i 8. og 9. klasse i 2015/16 og i 8., 9. og 10. klasse i 2016/17, herunder oplysninger om elevernes tilkendegivne uddannelsesinteresse og en samlet vurdering af elevernes uddannelsesparathed. Det betyder, at vi for de første 8.-klasser har gentagne målinger hen over tre år, således at vi kan følge elevernes udvikling i uddannelsesparathed gennem deres skolegang. Samtidig har vi data for UPV i 8. klasse i tre forskellige skoleår, hvilket også gør det muligt at sammenligne UPV over tid.

Afgrænsning af populationen

I både regressionsanalyserne og kommuneanalyserne er elever, der går på specialskoler, sorteret fra. Dette drejer sig om mellem 2 og 3 % i 8. klasse, 6 % i 9. klasse og 15 % i 10. klasse.

Nedenfor ses en tabel over andelen af elever på almene skoler i hhv. 8., 9. og 10. klasse:

Tabel 20
Andel af elever på specialskole fordelt på klassetrin og skoleår

	2014/15	2015/16	2016/17
8. klasse	2 % (n = 66.332)	3 % (n = 66.565)	3 % (n = 65.068)
9. klasse	-	6 % (n = 68.845)	6 % (n = 69.850)
10. klasse	-	-	15 % (n = 36.843)

Kilde: www.optagelse.dk og Undervisningsministeriets institutionsregister.

Derudover indgår kun de elever, der har fået en UPV – og på baggrund af dette kriterium ekskluderes yderligere 3-8 % af eleverne på de almene skoler. Andelen af ikke-vurderede elever var størst i 8. klasse i skoleåret 2014/15, hvor den nuværende ordning blev indført. Her var det 8 % af eleverne på de almene skoler, der ikke blev vurderet, jf. tabel 21:

Tabel 21
Andel af elever på almene skoler, der ikke har en UPV, fordelt på klassetrin og skoleår

	2014/15	2015/16	2016/17
8. klasse	8 % (n = 64.699)	4 % (n = 64.637)	4 % (n = 63.145)
9. klasse	-	3 % (n = 65.924)	3 % (n = 64.845)
10. klasse	-	-	5 % (n = 31.312)

Kilde: www.optagelse.dk.

Endelig optræder der i datamaterialet et antal elever (mellem 0 % og 2 %), der har fået en overordnet vurdering, men som ikke har tilkendegivet interesse for EUD eller en gymnasial uddannelse. Disse indgår heller ikke i den endelige population. Tabel 22 viser en oversigt over denne frasortering:

Tabel 22
Andel af elever på almene skoler og med overordnet UPV, der ikke har tilkendegivet interesse for hverken EUD eller gymnasium, fordelt på klassetrin og skoleår

	2014/15	2015/16	2016/17
8. klasse	0 % (n = 59.679)	2 % (n = 61.856)	2 % (n = 60.352)
9. klasse	-	2 % (n = 63.928)	2 % (n = 63.196)
10. klasse	-	-	2 % (n = 29.710)

Kilde: www.optagelse.dk.

De endelige populationer ser således ud:

Tabel 23
Endelige populationer fordelt på klassetrin og skoleår

	2014/15	2015/16	2016/17
8. klasse	59.679	60.645	59.353
9. klasse	-	62.717	62.006
10. klasse	-	-	29.066

Kilde: www.optagelse.dk.

Det er forskellige populationer, der danner grundlag for resultaterne i de forskellige dele af rapporten: I kapitel 3 om udviklingen i UPV indgår analyser af alle tre populationer. Kapitel 4 om karakteristik af parate og ikke-parate elever er baseret på data fra elever i 8. klasse i 2014/15 samt elever i 9. klasse i 2015/16, mens kapitel 5 om kommunale forskelle i UPV bygger på data fra 8. klasse i 2015/16 og 9. klasse i 2016/17.

Operationalisering af UPV

Elevernes parathed vurderes i forhold til den uddannelse, de planlægger at søge ind på, dvs. det er vurderet, om de er parate til enten EUD, en gymnasial uddannelse eller begge, hvis de tilkendegiver interesse for begge typer af uddannelse. I alt 24.866 elever er vurderet i forhold til EUD, og 48.004 elever er vurderet i forhold til gymnasiale uddannelser. Da en elev kan tilkendegive interesse for både EUD og gymnasial uddannelse, har nogle elever en vurdering i forhold til både EUD og gymnasial uddannelse.

Alle elever bliver også overordnet parathedsvurderet på baggrund af de specifikke vurderinger til hhv. EUD og gymnasial uddannelse. Elever, der vurderes parate til EUD, men ikke-parate til gymnasial uddannelse, vil i den overordnede UPV optræde som ikke-parate.

I alle analyser bruger vi den overordnede vurdering som mål for uddannelsesparathed. Dette skyldes, at der på grund af en teknisk uhensigtsmæssighed i registreringen i optagelse.dk kan forekomme fejl i data om de specifikke vurderinger i forhold til EUD og gymnasial uddannelse i 9. og 10. klasse.

Problemet er, at data for nogle elever ikke opdateres mellem 8. og 9. klasse. Årsagen til problemet er, at ønsker og elementer af vurderingen foretaget i 8. klasse automatisk overføres til 9. klasse og kun ændres, hvis skolen aktivt ændrer registreringen af elevens ønsker og vurdering. Den faglige vurdering vil dog altid blive ændret i forhold til de indrapporterede standpunktskarakterer i 9. klasse.

Eleven kan fx have ønsket kun gymnasiet i 8. klasse og kun EUD i 9. klasse, men i data stadig optræde, som om han eller hun ønsker begge uddannelser i 9. klasse, da ønsket i 9. klasse er arvet fra 8. klasse.

Problemet forekommer kun for elever, der vurderes i 9. klasse. Det er desuden væsentligt at bemærke, at problemet ikke har nogen betydning for søgetallene og for, hvilke uddannelser eleverne faktisk søger. Det vedrører kun den statistiske opgørelse af de UPV, som bliver foretaget i perioden november-januar i 9. klasse.

Operationalisering af variable

Nedenfor følger en beskrivelse af de variable, der indgår i registeranalyserne.

Tabel 24
Anvendte variable

Variabel	Kategorier	Uddybning
UPV – samlet vurdering i 8. klasse	Parat Ikke-parat	
UPV – samlet vurdering i 9. klasse	Parat Ikke-parat	
Interessetilkendegivelse – UU	EUD Gymnasium EUD + gymnasium	
Skoletype	Folkeskole Efterskole Privatskole/friskole	
Køn	Dreng Pige	
Alder	Født før 2000 Født i første kvartal 2000 Født i andet kvartal 2000 Født i tredje kvartal 2000 Født i fjerde kvartal 2000 Født efter 2000	

Fortsættes næste side ...

... fortsat fra forrige side

Variabel	Kategorier	Uddybning
Herkomst	Dansk Indvandrer, vestligt land Indvandrer, ikke-vestligt land Efterkommer, vestligt land Efterkommer, ikke-vestligt land	Kombination af IE_TYPE og OPR_LAND
Familietype	Børn fra hjem med to forældre, der lever som par Børn fra hjem med samboende voksne Børn fra hjem med enlig forælder Ikke hjemmeboende personer (Formentlig både anbragte børn og personer, der er flyttet hjemmefra)	
Skift i UU-center fra 8. klasse til 9. klasse	Ja Nej	Ja, hvis UU-centret er forskelligt i hhv. 8 og 9. klasse
Forældres højeste fuldførte uddannelse	Begge forældre med højst grundskole Mindst én forælder med ungdomsuddannelse Mindst én forælder med KVVU Mindst én forælder med MVU Mindst én forælder med LVU	Biologiske forældre
Familiens indkomst	Laveste kvartil Næstlaveste kvartil Næsthøjeste kvartil Højeste kvartil	FAMLOENMV Variablen opdeles i kvartiler. Kvartiler defineres for den samlede population (elever vurderet i hhv. skoleårene 2015/16 og 2016/17)

Analyser

Til at beskrive udviklingen i UPV og kommunale forskelle anvendes fortrinsvis simple deskriptive analyser og søjlediagrammer.

Med henblik på at teste eventuelle forskelle i andele inden for den samme population er der anvendt en χ^2 -test.

I tilfælde, hvor der er behov for at teste, om andele i to uafhængige populationer (fx elever i forskellige skoleår eller kommuner) er signifikant forskellige, er der anvendt en two-sample z-test, der sammenligner proportioner (andele) i to forskellige populationer og samtidig tager højde for variation i n.

Multivariat regressionsanalyse

Til at analysere de sociodemografiske faktorer selvstændige forklaringskraft, når man tager højde for de øvrige faktorer, anvendes en multivariat regressionsanalyse. Da den afhængige variabel, UPV'en, er dikotom (parat/ikke-parat), benytter vi os af en logistisk regressionsmodel, der estimerer de uafhængige variables indflydelse på sandsynligheden for et positivt udfald på den afhængige variabel (parat).

Multilevelanalyse

Da vi har at gøre med hierarkiske data, dvs. data med flere niveauer, der kan tænkes at have en indflydelse på variationen af UPV'er (på individ-, skole- og UU-centerniveau), har vi endvidere set på, om resultaterne fra regressionsanalysen ændrer sig markant ved brug af en multilevelmodel i stedet for simpel logistisk regression. Multilevelmodeller gør det muligt at skelne mellem analyseenheder på forskellige niveauer og tillader forskelle i effekter på disse niveauer. Som led i specificeringen af modellerne har vi foretaget multilevelanalyser med hhv. to niveauer (individ- og skole-niveau) og tre niveauer (individ-, skole- og UU-centerniveau). Dernæst har vi sammenlignet estimerne og standardfejlene fra en almindelig logistisk regressionsanalyse med de tilsvarende fra

multilevelmodellen. Ved specificering af modellen justerede vi således standardfejlene ved hjælp af klyngekorrigerede standardfejl for at tage højde for, at elever på den samme skole kan ligne hinanden mere end elever på forskellige skoler og dermed bidrager med mindre statistisk information. Her fandt vi, at estimaterne for de uafhængige variable ikke flyttede sig nævneværdigt – hverken for modellerne med to niveauer eller for modellerne med tre niveauer – men at standardfejlene så ud til at ændre sig en smule. På den baggrund er multilevelmodellen fravalgt, og analysens resultater baserer sig således på estimaterne fra den simple logistiske regressionsmodel.

I en multilevelanalyse kan man imidlertid estimere en intraclass-korrelationskoefficient (ICC), der beskriver, i hvilken grad variationen af den afhængige variabel (parathed) kan tilskrives de forskellige hierarkiske niveauer. Til denne analyse har vi anvendt en multilevelmodel med to niveauer: individ- og skoleniveau.

Multikollinearitet

Endelig er modellerne blevet testet for multikollinearitet, som er et fænomen, der kan opstå og medføre fejlagtige estimater, hvis de forklarende variable i en model er stærkt korrelerede. Dette er testet først ved at se på de forklarende variables relation til den afhængige variabel i forhold til hinanden (collin-kommando i Stata) og derefter ved at teste alle variables indbyrdes relation til hinanden (corr i Stata). Resultaterne viser, at der ikke er problemer med multikollinearitet i nogen af modellerne.

Spørgeskemaundersøgelse

EVA gennemførte i efteråret 2016 to spørgeskemaundersøgelser:

- En spørgeskemaundersøgelse blandt alle skoleledere på folkeskoler med udskoling
- En spørgeskemaundersøgelse blandt alle ledere på UU-centrene.

I dette afsnit vil metoden bag spørgeskemaundersøgelserne blive beskrevet med fokus på følgende punkter:

- Fokus i spørgeskemaundersøgelsen
- Pilotundersøgelse og kvalificering af spørgeskemaet
- Udsendelsesstrategi og dataindsamlingsprocedure
- Undersøgelsens population og kvalitet af data
- Analyse og bearbejdning af data.

Da de to spørgeskemaundersøgelser blandt hhv. skoleledere/afdelingsledere og UU-ledere i vid udstrækning minder om hinanden og er blevet gennemført sideløbende, vil de blive gennemgået sammen. Beskrivelserne nedenfor gælder således begge undersøgelser, medmindre andet fremgår.

Fokus i spørgeskemaundersøgelserne

Spørgeskemaerne blev udarbejdet af EVA's projektgruppe i september 2016. Undersøgelsen blev tilrettelagt som en undersøgelse blandt hhv. skoleledere/afdelingsledere på folkeskoler med udskoling og UU-ledere. Spørgeskemaerne havde fokus på at afdække skolernes/UU-centrenes praksisser for arbejdet med elevers UPV og særlige indsatser for ikke-parate elever.

Svarkategorierne til spørgsmålene var hovedsageligt lukkede, men med mulighed for, at respondenterne nogle steder kunne afkrydse flere svarmuligheder. Enkelte steder kunne respondenterne skrive uddybende kommentarer eller notere, hvis der manglede en svarkategori, som var særligt relevant for vedkommende, men som ikke allerede fremgik.

Pilotundersøgelse og kvalificering af spørgeskemaet

Inden udsendelse af spørgeskemaerne blev de pilottestet. Formålet med pilottestene var at kvalificere spørgeskemaerne. Pilotinterviewene blev gennemført telefonisk med potentielle respondenter, dvs. skoleledere/afdelingsledere på folkeskoler med udskoling samt UU-ledere. Der blev udført i alt seks pilottests blandt skoleledere samt fem pilottests blandt UU-ledere, fordelt på de fem regioner. Skemaet blev gennemgået spørgsmål for spørgsmål, således at informanterne kom igennem alle dele af spørgeskemaet. Pilotinterviewene var af 15 til 40 minutters varighed, alt efter hvor mange kommentarer informanterne havde. I interviewene var der særligt fokus på at få afklaret,

om svarkategorierne var tilstrækkelige og gensidigt udelukkende, om spørgeskemaet forekom logisk og klart, samt om spørgeskemaet manglede vigtige aspekter.

Udsendelsesstrategi og dataindsamlingsprocedure

Spørgeskemaundersøgelsen blev udsendt via e-mail, hvori der indgik et personligt link til hver skole. Selve gennemførelsen var netbaseret, og skoleledere/afdelingsledere har således besvaret undersøgelsen via det udsendte link. Udsendelseslisten til skolelederspørgeskemaet blev udarbejdet ved et udtræk af e-mailadresser og institutionsnumre fra Undervisningsministeriets institutionsregister¹⁵. Udsendelseslisten til UU-lederne blev udarbejdet på baggrund af oplysninger fra www.uud-anmark.dk.

Spørgeskemaerne blev begge udsendt 10. oktober 2016, og der var åbent for besvarelser til 2. december 2016. Der blev i skolelederspørgeskemaets løbetid udsendt tre påmindelser – den første 25. oktober, den anden 10. november og den tredje 23. november. Da svarprocenten for UU-lederspørgeskemaet var tilfredsstillende efter anden påmindelse, blev der kun udsendt to påmindelser. Data blev eksporteret til analyse den 5. december, hvorefter der blev lukket for besvarelser af begge spørgeskemaer.

Undersøgelsens population og kvalitet af data

Spørgeskema for skoleledere

Undersøgelsens population består af skoleledere/afdelingsledere på folkeskoler med udskoling, dvs. både 8.- og 9.-klasseelever. Ifølge Undervisningsministeriets Databank er der i alt 945 folkeskoler med udskoling. Der kan dog være fejl i Databanken på grund af manglende indberetninger om lukninger af skoler, sammenlægninger eller for sen opdatering, og tallet kan derfor være usikkert. Således modtog vi også efter udsendelse en række tilbagemeldinger fra skoler, der ikke var en del af populationen, og som derefter blevet trukket ud af undersøgelsen. Den endelige population består derfor af 911 folkeskoler med udskoling. Dette antal danner grundlag for udregning af svarprocent og analyse af repræsentativitet. Antallet er dog stadig forbundet med usikkerhed, da der kan være folkeskoler uden udskoling, som ikke har meldt tilbage til os og derfor ikke er blevet trukket ud af undersøgelsen.

Undersøgelsen endte efter en løbetid på halvanden måned og tre påmindelser med i alt 427 besvarelser svarende til en svarprocent på 47 %.

For at undersøge, om bortfaldet er skævt, har vi foretaget en repræsentativitetstest med hensyn til følgende parametre:

- Skolens karaktergennemsnit ved 9. classes afgangsprøve
- Skolens andel af elever af dansk herkomst
- Skolens overgangsfrekvens til videre uddannelse tre måneder efter afslutning af 9. klasse
- Skolens geografiske placering (region).

Forskellen mellem karaktergennemsnit, andel af etnisk danske elever samt overgangsfrekvens i hhv. kildepopulationen og respondentgruppen ser således ud:

Tabel 25
Karaktergennemsnit, andel af elever med etnisk dansk baggrund og overgangsfrekvens i population og besvarelser

	Population	Besvarelser
Karaktergennemsnit	6,91 (n = 846)	6,88 (n = 413)
Andel af elever af dansk herkomst	88 % (n = 892)	87 % (n = 423)
Overgangsfrekvens	43 % (n = 823)	44 % (n = 403)

Kilde: Databanken og EVA.

¹⁵ <http://statweb.uni-c.dk/InstRegUdtraek/>.

Ved hjælp af z-tests kan vi vise, at ingen af de undersøgte parametre er statistisk signifikant (5 %-signifikansniveau) forskellige i de to grupper: karaktergennemsnit ($p = 0,48$), andel af elever af dansk herkomst ($p = 0,35$), overgangsfrekvens ($p = 0,56$).

Med hensyn til geografi ser fordelingen i population og besvarelser således ud:

Tabel 26
Fordeling med hensyn til regioner i populationen og besvarelser

	Population		Besvarelser	
	Antal	Procent	Antal	Procent
Hovedstaden	242	27 %	111	26 %
Midtjylland	219	24 %	116	27 %
Nordjylland	109	12 %	51	12 %
Sjælland	140	15 %	57	13 %
Syddanmark	198	22 %	90	21 %
Total	908	100 %	425	100 %

Kilde: Databanken og EVA.

En χ^2 -test viser, at der ikke er signifikant forskel på de to samlede fordelinger ved et signifikansniveau på 5 % ($p = 0,56$). En enkeltcelletest (z-test) viser yderligere, at de enkelte andele i regionerne ikke adskiller sig fra hinanden.

Respondentgruppen betragtes dermed som repræsentativ for kildepopulationen, hvad angår de fire undersøgte parametre.

Spørgeskema til UU-ledere

Undersøgelsens population består af ledere på UU-centre. Ifølge www.uudanmark.dk er der i alt 56 UU-centre landet over. Dette antal danner grundlag for udregning af svarprocent og analyse af repræsentativitet.

Undersøgelsen endte efter en løbetid på halvanden måned og to påmindelser med i alt 47 besvarelser svarende til en svarprocent på 84 %.

Svarprocenten er relativt høj, men da populationen er forholdsvist lille, har vi alligevel foretaget en repræsentativitetstest med hensyn til UU-centrenes geografiske placering (regioner). χ^2 -testen viser, at der ikke er signifikant forskel på de to samlede fordelinger ved et signifikansniveau på 5 % ($p = 0,99$). En enkeltcelletest (z-test) viser yderligere, at de enkelte andele i regionerne ikke adskiller sig fra hinanden.

Respondentgruppen kan dermed betragtes som repræsentativ for kildepopulationen, hvad angår geografisk placering.

Analyse og bearbejdning af data

Data fra spørgeskemaundersøgelserne blandt både skoleledere og UU-ledere er blevet analyseret gennem opstilling af frekvenstabeller og krydstabeller samt testet for sammenhænge mellem en række spørgsmål gennem udførelse af χ^2 -test. Derudover er en række baggrundsvariable blevet koblet til data for at se på sammenhænge mellem elevgrundlag og indikatoren for ambitiøs praksis på skolerne. Disse baggrundsvariable kommer fra udtræk fra institutionsregisteret og indbefatter elevers karaktergennemsnit, andelen af elever med anden etnisk baggrund end dansk, institutionernes geografiske placering samt institutionernes samlede overgangsfrekvens.

Operationalisering af praksis

I forbindelse med analysen af resultaterne fra spørgeskemaundersøgelsen har projektgruppen defineret, hvad der betragtes som hhv. mindre ambitiøs, ambitiøs og meget ambitiøs praksis relateret til skolernes praksis med UPV og indsatserne for ikke-parate elever i 8. og 9. klasse.

Definitionerne er udarbejdet ud fra besvarelserne af spørgeskemaet. Projektgruppen har således udarbejdet et indeks for praksis, hvor svar på udvalgte spørgsmål i spørgeskemaet er blevet tildelt point. I alt 13 spørgsmål er udvalgt til at vurdere skolens praksis, og respondenterne har således haft mulighed for at opnå 13 point i alt.

Nedenfor ses en tabel over udvalgte spørgsmål og tildelte point.

Tabel 27
Oversigt over spørgsmål og pointgivning i forbindelse med indeksberegning

Spørgsmål	Point
Har I på din skole en fælles praksis for, hvordan I vurderer, om eleverne lever op til de faglige, sociale og personlige forudsætninger?	
Ja	Et point for at svare ja
Nej	
Er den fælles praksis på din skole nedskrevet?	
Ja	Et point for at svare ja
Nej	
Nej, men det er undervejs	
I hvilken grad har I og UU-centret i jeres område fælles praksis for vurdering af uddannelsesparathed?	
I høj grad	Et point for at svare "I høj grad"
I nogen grad	
I mindre grad	
Slet ikke	
Hvem giver typisk den unge besked om uddannelsesparathedsvurderingen i 8. klasse, når den unge vurderes ikke-uddannelsesparat?	
Kontaktlæreren/lærerteamet	Et point for at svare "Skolelederen eller en repræsentant for denne"
UU-vejlederen	
Skolelederen eller en repræsentant for denne	
Andre	
Hvordan gives beskeden om en ikke-uddannelsesparathedsvurdering til den unge?	
Altid både mundtligt og skriftligt	Et point for at svare "Altid både mundtligt og skriftligt"
Altid mundtligt	
Altid skriftligt	
Det varierer (nogle gange mundtligt, nogle gange skriftligt, nogle gange både mundtligt og skriftligt)	
Hvordan får eleven kendskab til planen for den særlige indsats? (Sæt gerne flere markeringer)	
Eleven orienteres mundtligt om planen undervejs	Et point for at svare både "Eleven orienteres mundtligt om planen undervejs" og "Eleven orienteres skriftligt om planen, når den er udarbejdet" eller at svare "Eleven orienteres mundtligt om planen, når den er udarbejdet"
Eleven orienteres mundtligt om planen, når den er udarbejdet	
Eleven orienteres skriftligt om planen undervejs	
Eleven orienteres skriftligt om planen, når den er udarbejdet	
Eleven orienteres ikke, ud over at der foretages en ændring i elevplanen	
Er eleven involveret i udarbejdelsen af planen?	
Ja	Et point for at svare ja
Nej	

Fortsættes næste side ...

... fortsat fra forrige side

Hvordan får elevens forældre kendskab til planen for den særlige indsats?

Forældrene orienteres mundtligt om planen undervejs	Et point for at svare både "Forældrene orienteres mundtligt om planen undervejs" og
Forældrene orienteres mundtligt om planen, når den er udarbejdet	"Forældrene orienteres skriftligt om planen,
Forældrene orienteres skriftligt om planen undervejs	når den er udarbejdet" eller at svare "Foræl-
Forældrene orienteres skriftligt om planen, når den er udarbejdet	dre orienteres mundtligt om planen, når
Forældrene orienteres ikke, ud over hvis eleven selv fortæller om det	den er udarbejdet"

Er forældrene involveret i udarbejdelsen af planen?

Ja	Et point for at svare ja
Nej	

Hvem har til opgave at følge op på planen for den særlige indsats?

Kontaktlærer / lærerteam	Et point for at svare "Skolelederen eller en
Skoleleder eller repræsentant for denne	repræsentant for denne"
UU-vejleder	
Den unge og forældrene	
Andre	

Hvordan følges der op på planen for den særlige indsats?

Der følges op på faste møder	Et point for at svare både "Der følges op på
Der følges løbende op i dagligdagen	faste møder" og "Der følges løbende op i
Andet	dagligdagen"

Hvilke af følgende særlige indsatser på din skole bruger I til de elever, der vurderes ikke-uddannelsesparate i 8. klasse?

Individuelle aftaler med den pågældende elev om elevens indsats. Fx at eleven skal læse 20 minutter dagligt, at eleven skal komme med input i alle timer, eller at eleven skal gøre en særlig indsats for at lære fx brøkgregning.	Et point for at angive fire forhold eller flere
Individuelle aftaler med forældrene om opbakning hjemmefra. Fx at forældrene hjælper med at pakke taske til næste dag eller sikrer, at eleven møder i skole hver dag	
Brug af skolens eksisterende tilbud om fx lektiehjælp	
Ekstra faglig undervisning	
Ekstra støtte i den undervisning, eleven i forvejen får. Fx at læreren sørger for at inddrage eleven mere, eller at læreren skal sikre mulighed for større koncentration	
Separate forløb for ikke-uddannelsesparate elever	
Andet	

I hvilken grad har følgende faktorer betydning for, hvilke indsatser de elever, der vurderes ikke-uddannelsesparate i 8. klasse, får? En individuel vurdering af elevens behov

I høj grad	1 point for at svare "I høj grad"
I nogen grad	
I mindre grad	
Slet ikke	

Kilde: EVA.

Efter indeksberegningen ser pointfordelingen for respondenterne således ud:

Tabel 28
Pointfordeling på praksisindeks

	Antal	Procent
3	11	3 %
4	19	4 %
5	35	8 %
6	62	15 %
7	78	18 %
8	82	19 %
9	74	17 %
10	46	11 %
11	12	3 %
12	8	2 %
Total	427	100 %

Kilde: EVA.

Efter pointtildelingen har projektgruppen inddelt respondenterne i tre grupper ud fra, hvor mange point de har fået tildelt. Således vurderes respondenter med 3-5 point til at have en mindre ambitiøs praksis, respondenter med 6-9 point vurderes til at have en ambitiøs praksis, og respondenter med 10-12 point vurderes til at have en meget ambitiøs praksis.

Tabel 29 viser fordelingen på de tre grupper:

Tabel 29
Fordeling på indeks for god praksis

	Antal	Procent
Mindre ambitiøs praksis	65	15 %
Ambitiøs praksis	296	69 %
Meget ambitiøs praksis	66	15 %
Total	427	100 %

Kilde: EVA.

Appendiks B

UVP på kommunalt niveau

Fordeling af uddannelsesparathed på landets kommuner

Tabel 30

UPV i 8. klasse i 2015/16 og elevens tilkendegivelse af interesse fordelt på kommuner

	Andel af ikke-pa- rate elever (%)	Andel af parate elever (%)	Andel, der er inte- resseret i EUD (%)	N
Aabenraa Kommune	26	74	52	673
Aalborg Kommune	20	80	50	1.934
Aarhus Kommune	21	80	37	3.191
Albertslund Kommune	44	56	65	281
Allerød Kommune	13	87	62	320
Assens Kommune	29	71	54	484
Ballerup Kommune	25	75	72	612
Billund Kommune	26	74	50	293
Bornholms Regionskommune	27	73	49	425
Brøndby Kommune	32	68	41	293
Brønderslev Kommune	24	76	28	431
Dragør Kommune	26	74	19	162
Egedal Kommune	25	75	52	531
Esbjerg Kommune	33	67	42	1.298
Faaborg-Midtfyn Kommune	26	74	50	570
Fanø Kommune	33	67	52	33
Favrskov Kommune	20	80	46	639
Faxe Kommune	26	74	60	407
Fredensborg Kommune	23	77	28	560
Fredericia Kommune	28	72	35	607
Frederiksberg Kommune	24	76	67	638
Frederikshavn Kommune	28	72	55	537
Frederikssund Kommune	22	78	30	444
Furesø Kommune	24	76	48	503
Gentofte Kommune	18	82	17	951
Gladsaxe Kommune	21	79	33	824
Glostrup Kommune	31	69	63	178
Greve Kommune	33	67	29	571
Gribskov Kommune	20	80	54	441
Guldborgsund Kommune	34	66	55	639

Fortsættes næste side ...

... fortsat fra forrige side

	Andel af ikke-parate elever (%)	Andel af parate elever (%)	Andel, der er interesseret i EUD (%)	N
Haderslev Kommune	30	70	46	604
Halsnæs Kommune	31	69	27	295
Hedensted Kommune	24	76	57	609
Helsingør Kommune	25	75	61	580
Herlev Kommune	44	56	47	234
Herning Kommune	19	81	54	1.040
Hillerød Kommune	29	71	27	578
Hjørring Kommune	24	76	55	706
Holbæk Kommune	30	70	51	884
Holstebro Kommune	22	78	50	658
Horsens Kommune	22	78	50	921
Hvidovre Kommune	31	69	48	547
Høje-Taastrup Kommune	39	61	45	594
Hørsholm Kommune	19	81	64	247
Ikast-Brande Kommune	25	75	48	481
Ishøj Kommune	43	57	39	237
Jammerbugt Kommune	29	71	47	438
Kalundborg Kommune	29	71	50	518
Kerteminde Kommune	31	69	75	269
Kolding Kommune	24	76	67	1.033
Københavns Kommune	31	69	36	3.915
Køge Kommune	26	74	53	853
Langeland Kommune	24	76	20	80
Lejre Kommune	24	76	28	310
Lemvig Kommune	19	81	62	281
Lolland Kommune	42	58	54	470
Lyngby-Taarbæk Kommune	15	85	34	658
Læsø Kommune	-	-	-	13
Mariagerfjord Kommune	23	77	36	574
Middelfart Kommune	19	81	46	485
Morsø Kommune	40	60	57	258
Norddjurs Kommune	36	64	50	374
Nordfyns Kommune	28	72	56	351
Nyborg Kommune	28	72	39	341
Næstved Kommune	20	80	56	954
Odder Kommune	28	72	54	283
Odense Kommune	25	75	40	1.756
Odsherred Kommune	29	71	65	317
Randers Kommune	31	69	43	1.087
Rebild Kommune	23	77	52	363
Ringkøbing-Skjern Kommune	19	81	62	686
Ringsted Kommune	26	74	55	411
Roskilde Kommune	17	83	32	1.058
Rudersdal Kommune	24	76	41	712
Rødovre Kommune	24	76	55	393
Samsø Kommune	35	65	83	46
Silkeborg Kommune	28	72	49	1.114
Skanderborg Kommune	24	76	70	803

Fortsættes næste side ...

... fortsat fra forrige side

	Andel af ikke-parate elever (%)	Andel af parate elever (%)	Andel, der er interesseret i EUD (%)	N
Skive Kommune	31	69	43	497
Slagelse Kommune	32	68	41	799
Solrød Kommune	27	73	33	252
Sorø Kommune	29	71	50	375
Stevns Kommune	32	68	54	223
Struer Kommune	18	82	45	251
Svendborg Kommune	23	77	56	601
Syddjurs Kommune	30	70	56	520
Sønderborg Kommune	32	68	38	844
Thisted Kommune	33	67	54	500
Tårnby Kommune	30	70	44	421
Tønder Kommune	34	66	83	507
Vallensbæk Kommune	31	69	31	196
Varde Kommune	32	68	49	603
Vejen Kommune	30	70	53	530
Vejle Kommune	31	69	46	1.350
Vesthimmerlands Kommune	38	62	54	465
Viborg Kommune	25	75	53	1.163
Vordingborg Kommune	34	66	48	505
Ærø Kommune	27	73	-	51

Kilde: www.optagelse.dk og Undervisningsministeriets institutionsregister, 2016.

Note: Celler, der indeholder under fem individer, er blændet af diskretionshensyn.

Tabel 31
UPV i 9. klasse i 2016/17 og elevens tilkendegivelse af interesse fordelt på kommuner

	Andel af ikke-parate elever (%)	Andel af parate elever (%)	N
Aabenraa Kommune	21	79	585
Aalborg Kommune	14	86	1.733
Aarhus Kommune	13	87	2.970
Albertslund Kommune	29	71	263
Allerød Kommune	10	90	316
Assens Kommune	19	81	532
Ballerup Kommune	18	82	562
Billund Kommune	16	84	234
Bornholms Regionskommune	17	83	414
Brøndby Kommune	19	81	336
Brønderslev Kommune	16	85	387
Dragør Kommune	13	87	159
Egedal Kommune	17	83	510
Esbjerg Kommune	18	82	1.212
Faaborg-Midtfyn Kommune	21	79	812
Fanø Kommune	25	75	28
Favrskov Kommune	14	86	614
Faxe Kommune	16	84	400
Fredensborg Kommune	15	85	598
Fredericia Kommune	16	84	557
Frederiksberg Kommune	18	82	785

Fortsættes næste side ...

... fortsat fra forrige side

	Andel af ikke-parate elever (%)	Andel af parate elever (%)	N
Frederikshavn Kommune	22	78	607
Frederikssund Kommune	16	84	441
Furesø Kommune	16	84	492
Gentofte Kommune	10	90	958
Gladsaxe Kommune	15	85	798
Glostrup Kommune	23	77	162
Greve Kommune	24	76	544
Gribskov Kommune	16	84	489
Guldborgsund Kommune	25	75	669
Haderslev Kommune	25	75	659
Halsnæs Kommune	20	80	287
Hedensted Kommune	20	80	834
Helsingør Kommune	20	80	620
Herlev Kommune	19	81	224
Herning Kommune	13	87	889
Hillerød Kommune	14	86	634
Hjørring Kommune	16	84	724
Holbæk Kommune	19	81	911
Holstebro Kommune	17	83	679
Horsens Kommune	18	82	884
Hvidovre Kommune	23	77	541
Høje-Taastrup Kommune	27	73	581
Hørsholm Kommune	10	90	327
Ikast-Brande Kommune	18	82	478
Ishøj Kommune	29	71	236
Jammerbugt Kommune	19	81	508
Kalundborg Kommune	17	83	561
Kerteminde Kommune	23	77	273
Kolding Kommune	13	87	1.092
Københavns Kommune	19	81	3.952
Køge Kommune	15	85	826
Langeland Kommune	18	82	138
Lejre Kommune	20	80	380
Lemvig Kommune	11	89	327
Lolland Kommune	26	74	489
Lyngby-Taarbæk Kommune	10	90	622
Læsø Kommune	0	100	11
Mariagerfjord Kommune	16	84	670
Middelfart Kommune	13	87	556
Morsø Kommune	24	76	282
Norddjurs Kommune	25	75	418
Nordfyns Kommune	21	79	364
Nyborg Kommune	16	84	333
Næstved Kommune	14	86	989
Odder Kommune	18	82	342
Odense Kommune	19	81	1.807
Odsherred Kommune	14	86	382
Randers Kommune	19	81	1.024
Rebild Kommune	15	85	387

Fortsættes næste side ...

... fortsat fra forrige side

	Andel af ikke-parate elever (%)	Andel af parate elever (%)	N
Ringkøbing-Skjern Kommune	14	86	826
Ringsted Kommune	23	77	383
Roskilde Kommune	12	88	994
Rudersdal Kommune	14	86	656
Rødovre Kommune	24	76	382
Samsø Kommune	7	93	82
Silkeborg Kommune	16	84	1.029
Skanderborg Kommune	17	83	859
Skive Kommune	16	84	470
Slagelse Kommune	17	83	785
Solrød Kommune	13	87	268
Sorø Kommune	19	81	387
Stevns Kommune	12	88	223
Struer Kommune	22	78	321
Svendborg Kommune	16	84	817
Syddjurs Kommune	24	76	574
Sønderborg Kommune	22	78	789
Thisted Kommune	21	79	463
Tårnby Kommune	24	76	379
Tønder Kommune	23	77	639
Vallensbæk Kommune	18	82	180
Varde Kommune	20	80	594
Vejen Kommune	18	82	631
Vejle Kommune	19	81	1.413
Vesthimmerlands Kommune	27	73	618
Viborg Kommune	14	86	1.233
Vordingborg Kommune	21	79	549
Ærø Kommune	24	76	46

Kilde: www.optagelse.dk og Undervisningsministeriets institutionsregister, 2016.

Tabel 32
Andel af elever, der har ændret status fra ikke-parat til parat fra 8. til 9. klasse, fordelt på kommuner

	Andel af elever med ændret status	N
Aabenraa Kommune	37 %	116
Aalborg Kommune	38 %	300
Aarhus Kommune	47 %	530
Albertslund Kommune	46 %	104
Allerød Kommune	47 %	36
Assens Kommune	38 %	88
Ballerup Kommune	46 %	125
Billund Kommune	46 %	52
Bornholms Regionskommune	60 %	97
Brøndby Kommune	58 %	89
Brønderslev Kommune	51 %	69
Dragør Kommune	56 %	39
Egedal Kommune	45 %	105
Esbjerg Kommune	54 %	337

Fortsættes næste side ...

... fortsat fra forrige side

	Andel af elever med ændret status	N
Faaborg-Midtfyn Kommune	33 %	112
Fanø Kommune	44 %	9
Favrskov Kommune	51 %	106
Faxe Kommune	52 %	90
Fredensborg Kommune	50 %	116
Fredericia Kommune	59 %	138
Frederiksberg Kommune	36 %	137
Frederikshavn Kommune	33 %	128
Frederikssund Kommune	56 %	77
Furesø Kommune	50 %	105
Gentofte Kommune	56 %	156
Gladsaxe Kommune	45 %	141
Glostrup Kommune	43 %	46
Greve Kommune	42 %	166
Gribskov Kommune	45 %	66
Guldborgsund Kommune	39 %	187
Haderslev Kommune	25 %	141
Halsnæs Kommune	37 %	70
Hedensted Kommune	36 %	101
Helsingør Kommune	32 %	121
Herlev Kommune	62 %	90
Herning Kommune	57 %	138
Hillerød Kommune	59 %	135
Hjørring Kommune	51 %	142
Holbæk Kommune	46 %	212
Holstebro Kommune	44 %	109
Horsens Kommune	30 %	152
Hvidovre Kommune	37 %	136
Høje-Taastrup Kommune	42 %	198
Hørsholm Kommune	51 %	39
Ikast-Brande Kommune	40 %	96
Ishøj Kommune	38 %	89
Jammerbugt Kommune	51 %	101
Kalundborg Kommune	54 %	117
Kerteminde Kommune	34 %	59
Kolding Kommune	57 %	195
Københavns Kommune	41 %	1.007
Køge Kommune	61 %	175
Langeland Kommune	75 %	16
Lejre Kommune	44 %	62
Lemvig Kommune	64 %	33
Lolland Kommune	41 %	133
Lyngby-Taarbæk Kommune	63 %	91
Læsø Kommune	-	-
Mariagerfjord Kommune	46 %	99
Middelfart Kommune	43 %	74
Morsø Kommune	48 %	87
Norddjurs Kommune	42 %	101
Nordfyns Kommune	50 %	64

Fortsættes næste side ...

... fortsat fra forrige side

	Andel af elever med ændret status	N
Nyborg Kommune	49 %	69
Næstved Kommune	40 %	160
Odder Kommune	44 %	68
Odense Kommune	46 %	376
Odsherred Kommune	50 %	72
Randers Kommune	47 %	279
Rebild Kommune	54 %	56
Ringkøbing-Skjern Kommune	52 %	95
Ringsted Kommune	34 %	90
Roskilde Kommune	51 %	146
Rudersdal Kommune	54 %	149
Rødovre Kommune	28 %	83
Samsø Kommune	71 %	14
Silkeborg Kommune	52 %	238
Skanderborg Kommune	33 %	156
Skive Kommune	55 %	119
Slagelse Kommune	52 %	203
Solrød Kommune	76 %	54
Sorø Kommune	42 %	86
Stevns Kommune	65 %	57
Struer Kommune	34 %	32
Svendborg Kommune	36 %	99
Syddjurs Kommune	35 %	132
Sønderborg Kommune	39 %	194
Thisted Kommune	53 %	131
Tårnby Kommune	33 %	99
Tønder Kommune	39 %	120
Vallensbæk Kommune	51 %	51
Varde Kommune	43 %	125
Vejen Kommune	54 %	119
Vejle Kommune	41 %	330
Vesthimmerlands Kommune	28 %	138
Viborg Kommune	49 %	227
Vordingborg Kommune	46 %	149
Ærø Kommune	-	-

Kilde: www.optagelse.dk og Undervisningsministeriets institutionsregister, 2016.

Population: elever, der har en UPV fra både 8. og 9. klasse, og som har tilkendegivet interesse for den samme uddannelse/de samme uddannelser i både 8. og 9. klasse.

Note: Celler, der indeholder under fem individer, er blændet af diskretionshensyn.

Tabel 33**Kommuneskift for elever, der er ikke-parate i 8. klasse i 2015/16, fordelt på kommune**

	Kommuneskift					
	Intet kommuneskift		Kommuneskift		Total	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Aabenraa Kommune	116	67 %	58	33 %	174	100 %
Aalborg Kommune	300	77 %	89	23 %	389	100 %
Aarhus Kommune	530	81 %	124	19 %	654	100 %
Albertslund Kommune	104	84 %	20	16 %	124	100 %
Allerød Kommune	36	84 %	7	16 %	43	100 %
Assens Kommune	88	63 %	51	37 %	139	100 %
Ballerup Kommune	125	82 %	28	18 %	153	100 %
Billund Kommune	52	68 %	25	32 %	77	100 %
Bornholms Regionskommune	97	86 %	16	14 %	113	100 %
Brøndby Kommune	89	94 %	6	6 %	95	100 %
Brønderslev Kommune	69	66 %	36	34 %	105	100 %
Dragør Kommune	-	-	-	-	-	-
Egedal Kommune	105	78 %	30	22 %	135	100 %
Esbjerg Kommune	337	78 %	93	22 %	430	100 %
Faaborg-Midtfyn Kommune	112	77 %	34	23 %	146	100 %
Fanø Kommune	-	-	-	-	-	-
Favrskov Kommune	106	82 %	24	18 %	130	100 %
Faxe Kommune	90	84 %	17	16 %	107	100 %
Fredensborg Kommune	116	89 %	14	11 %	130	100 %
Fredericia Kommune	138	80 %	34	20 %	172	100 %
Frederiksberg Kommune	137	91 %	14	9 %	151	100 %
Frederikshavn Kommune	128	84 %	25	16 %	153	100 %
Frederikssund Kommune	77	78 %	22	22 %	99	100 %
Furesø Kommune	105	87 %	16	13 %	121	100 %
Gentofte Kommune	156	91 %	15	9 %	171	100 %
Gladsaxe Kommune	141	82 %	30	18 %	171	100 %
Glostrup Kommune	46	82 %	10	18 %	56	100 %
Greve Kommune	166	89 %	20	11 %	186	100 %
Gribskov Kommune	66	76 %	21	24 %	87	100 %
Guldborgsund Kommune	187	85 %	32	15 %	219	100 %
Haderslev Kommune	141	77 %	41	23 %	182	100 %
Halsnæs Kommune	70	77 %	21	23 %	91	100 %
Hedensted Kommune	101	68 %	48	32 %	149	100 %
Helsingør Kommune	121	84 %	23	16 %	144	100 %
Herlev Kommune	90	87 %	13	13 %	103	100 %
Herning Kommune	138	69 %	61	31 %	199	100 %
Hillerød Kommune	135	79 %	35	21 %	170	100 %
Hjørring Kommune	142	84 %	27	16 %	169	100 %
Holbæk Kommune	212	81 %	49	19 %	261	100 %
Holstebro Kommune	109	76 %	35	24 %	144	100 %
Horsens Kommune	152	76 %	48	24 %	200	100 %
Hvidovre Kommune	136	81 %	31	19 %	167	100 %
Høje-Taastrup Kommune	198	86 %	31	14 %	229	100 %
Hørsholm Kommune	39	83 %	8	17 %	47	100 %
Ikast-Brande Kommune	96	80 %	24	20 %	120	100 %
Ishøj Kommune	89	88 %	12	12 %	101	100 %

Fortsættes næste side ...

Kommuneskift

	Intet kommuneskift		Kommuneskift		Total	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Jammerbugt Kommune	101	79 %	27	21 %	128	100 %
Kalundborg Kommune	117	79 %	31	21 %	148	100 %
Kerteminde Kommune	59	70 %	25	30 %	84	100 %
Kolding Kommune	195	79 %	53	21 %	248	100 %
Københavns Kommune	1.007	83 %	202	17 %	1.209	100 %
Køge Kommune	175	78 %	49	22 %	224	100 %
Langeland Kommune	-	-	-	-	-	-
Lejre Kommune	62	83 %	13	17 %	75	100 %
Lemvig Kommune	33	63 %	19	37 %	52	100 %
Lolland Kommune	133	68 %	64	32 %	197	100 %
Lyngby-Taarbæk Kommune	91	92 %	8	8 %	99	100 %
Læsø Kommune	-	-	-	-	-	-
Mariagerfjord Kommune	99	76 %	31	24 %	130	100 %
Middelfart Kommune	74	81 %	17	19 %	91	100 %
Morsø Kommune	87	84 %	16	16 %	103	100 %
Norddjurs Kommune	101	74 %	35	26 %	136	100 %
Nordfyns Kommune	64	65 %	34	35 %	98	100 %
Nyborg Kommune	69	73 %	26	27 %	95	100 %
Næstved Kommune	160	85 %	29	15 %	189	100 %
Odder Kommune	68	86 %	11	14 %	79	100 %
Odense Kommune	376	85 %	65	15 %	441	100 %
Odsherred Kommune	72	77 %	21	23 %	93	100 %
Randers Kommune	279	82 %	63	18 %	342	100 %
Rebild Kommune	56	67 %	28	33 %	84	100 %
Ringkøbing-Skjern Kommune	95	73 %	36	27 %	131	100 %
Ringsted Kommune	90	83 %	18	17 %	108	100 %
Roskilde Kommune	146	80 %	37	20 %	183	100 %
Rudersdal Kommune	149	86 %	25	14 %	174	100 %
Rødovre Kommune	83	89 %	10	11 %	93	100 %
Samsø Kommune	9	56 %	7	44 %	16	100 %
Silkeborg Kommune	238	77 %	72	23 %	310	100 %
Skanderborg Kommune	156	83 %	33	17 %	189	100 %
Skive Kommune	119	77 %	35	23 %	154	100 %
Slagelse Kommune	203	80 %	50	20 %	253	100 %
Solrød Kommune	54	81 %	13	19 %	67	100 %
Sorø Kommune	86	78 %	24	22 %	110	100 %
Stevns Kommune	57	80 %	14	20 %	71	100 %
Struer Kommune	32	71 %	13	29 %	45	100 %
Svendborg Kommune	99	70 %	42	30 %	141	100 %
Syddjurs Kommune	132	85 %	24	15 %	156	100 %
Sønderborg Kommune	194	73 %	73	27 %	267	100 %
Thisted Kommune	131	78 %	36	22 %	167	100 %
Tårnby Kommune	99	79 %	26	21 %	125	100 %
Tønder Kommune	120	70 %	51	30 %	171	100 %
Vallensbæk Kommune	51	85 %	9	15 %	60	100 %
Varde Kommune	125	65 %	66	35 %	191	100 %
Vejen Kommune	119	74 %	42	26 %	161	100 %

Fortsættes næste side ...

... fortsat fra forrige side

	Kommuneskift					
	Intet kommuneskift		Kommuneskift		Total	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Vejle Kommune	330	80 %	84	20 %	414	100 %
Vesthimmerlands Kommune	138	79 %	37	21 %	175	100 %
Viborg Kommune	227	78 %	64	22 %	291	100 %
Vordingborg Kommune	149	86 %	24	14 %	173	100 %
Ærø Kommune	-	-	-	-	-	-
Total	12.697	80 %	3.250	20 %	15.947	100 %

Kilde: www.optagelse.dk og Undervisningsministeriets institutionsregister, 2016.

Note: Celler med færre end fem personer er blændet af diskretionshensyn.

**DANMARKS
EVALUERINGSINSTITUT**

Østbanegade 55, 3.
2100 København Ø

T 3555 0101
E eva@eva.dk
H www.eva.dk

Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) gør uddannelse og dagtilbud bedre. Vi leverer viden, der bruges på alle niveauer – fra institutioner og skoler til kommuner og ministerier.